

~~600~~
~~02~~

062-4790 (1-6)

L5129

01 2130 3523 UB AMSTERDAM

Inhoud:

Robert of de Struyk Lovers.

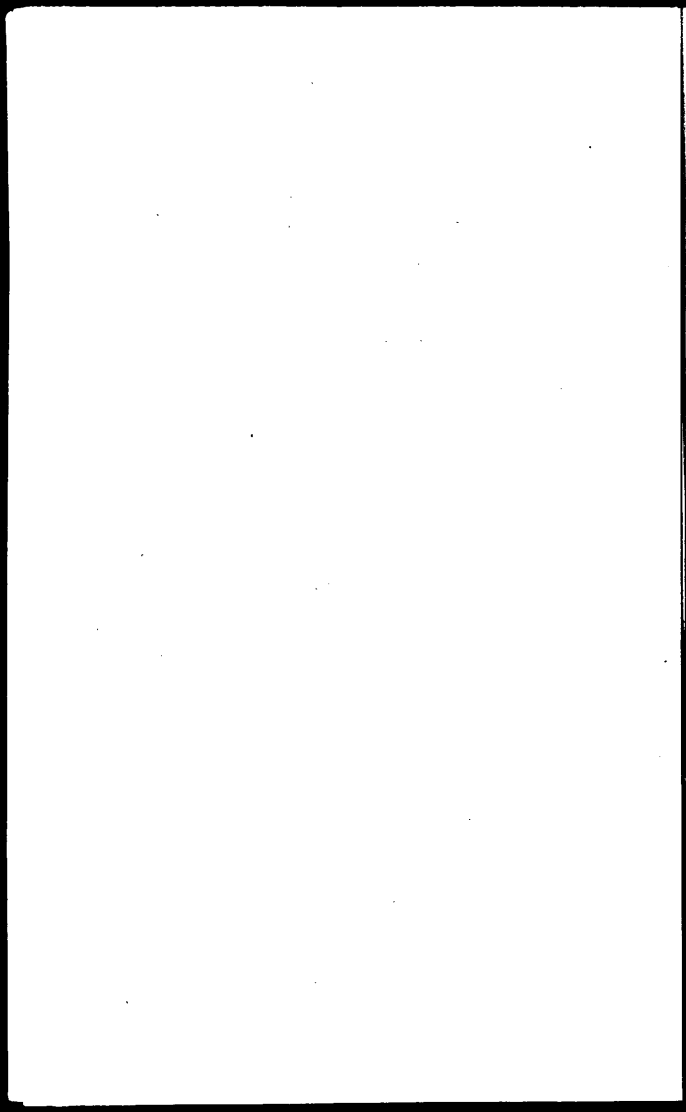
De Hemelyke Leus.

La Peyrouse.

de gelukkige inval.

Men doet wat men
kan, niet wat men wil.

A A N
DEN UITMUNTENDEN
NEDERLANDSCHEN
TOONEELSPELER,
DEN HEER
DIRK SARDET.

Wie is in staat, sardet! de wondre kunst te loonen,
Die ge ons op 't schouwtooneel van dag tot dag doet zien?
Wie, die verdienste altoos met glori wenscht te kronen,
Kan nochtans uwe kruin gepaste lauwrēn biēn?
Geen sterfing, nyvre vrind! kan dit naar eisch verrichten.
Uw nooit volprezen kunst streeft alle kunst voorby;
De schouwburg ziet, verbaasd, elks lof voor d'uwen zwich-
En, dankbaar, kuscht u zelf de schoone poëzy. (ten,
Gy maakt, door vaardigheid, het spreekwoord logenachtig,
Daar gy, terwyl ge uw' roem ten hoogsten toppunt tilt,
En u geen woord ontslipt of 't is nadruklyk, krachtig,
Niet slechts doet wat gy kunt, maar alles wat gy wilt.
Het zy we als Athelwold u zien te voorfchyn komen,
Of dat gy fraks daarna acht rollen grootsch vervult,
Gy zyt steeds even vry: niets doet u immer schroomen
Dan dat gy de achting van de kennren misfen zult.

Met

Met recht mag ons tooneel op uw verdienſten roemen,
Daar 't kunſtryk Nederland een' man te voorſchyn bragt,
Wiens naam by allen, waar men kunſtenaars hoort noemen,
Met gulle liefde, ja met eerbied, word herdacht.
Ontfang myn' zwakken dank voor uw voortreflyk ſpelen:
Hy ſpruit uit vleizucht niet, maar uit erkentenis:
Gy deed my in den roem, dien gy verdiende, deelen;
En is myn dank al 't loon dat u beſchoren is?
Neen! 't juigchend Amſterdam zal uwen roem vermelden;
Het juigchend Amſterdam verheft met my uw vlyt;
Zo lang 'er ſmaak regeert by Neêrlands letterhelden,
Word door hun pen uw roem aan de eeuwigheid gewyd!

H. O. J.

17 $\frac{4. m.}{1. d.}$ 88.

R O B E R T.

R O B E R T,

O F D E

S T R U I K R O V E R S ;

T O O N E E L S P E L.

D O O R

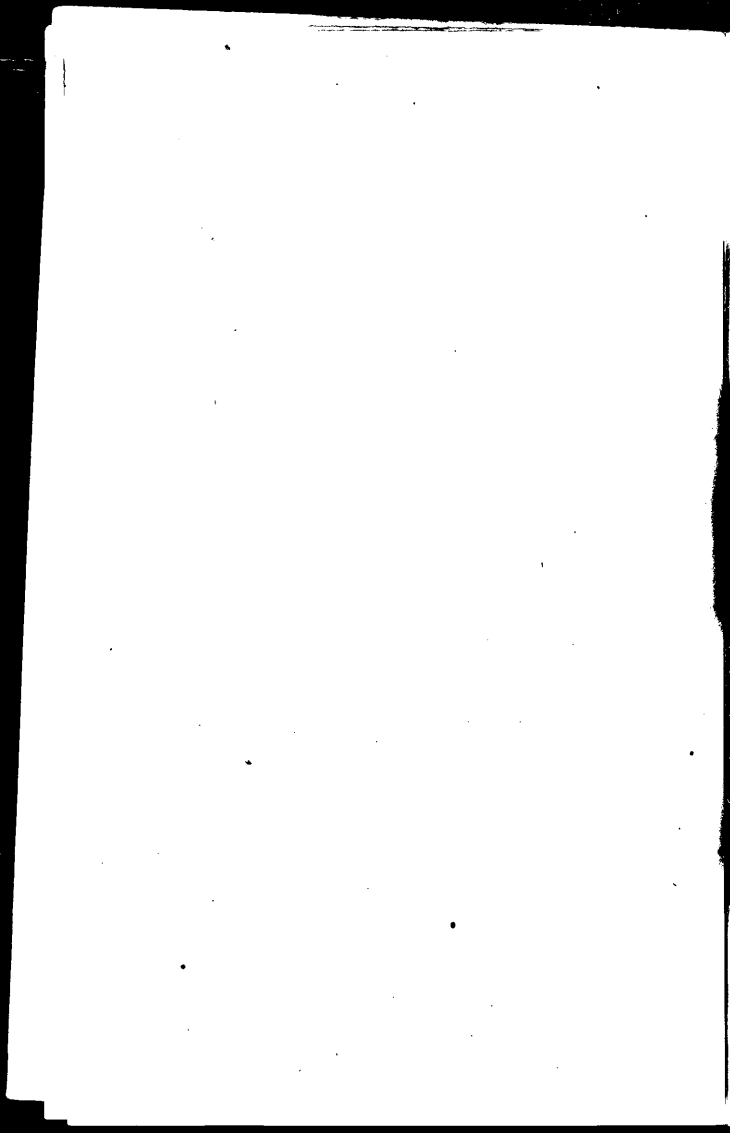
P. G. W I T S E N G E I S B E E K.

Te A M S T E L D A M, *by*

J. H E L D E R S E N A. M A R S. 1796.

Met Privilegie.

V O O R B E R I C H T.

Dit stuk is eene door my op het vrindelyk verzoek van de kommisfarijfen van onzen nationaalen fchouwburg vervaardigde vertaling van Robert, chef de Brigands, die verfcheiden maalen, met goed gevolg, op onze Fransche tooneelen vertoond is; en zelfs in het oorspronglyk Hoogduitsch, (hoe onbeschaafd, gebrekkig en gedrochtelyk ook,) in onze fad ten tooneele gevoerd is en behaagd heeft.

In de verwachting dat ik my, evenmin als de heer LA[^]MARTELIERE, de Fransche auteur van dit stuk, van de moeite, aan de vertaling befteed, zal te beklagen hebben, bied ik myne fad- en landgenooten myn' arbeid ter lezing en befchouwing aan, zonder eenige verdienfte of waarde in denzelven te ftellen, als te wel overtuigd dat die in eene prozavertaling zeer gering zyn, gelyk myn vriend C. LOOTS, in de voorrede zyner vertaling van KOTZEBUES Armoede en Grootheid, te recht heeft aangemerkt.

Voor

Voor het overige zal ik omtrent de waarde van dit stuk niets bepalen; maar zulks aan den smaak myner lezers en aanschouwers overlaten, en my verheugen zo myn arbeid algemeen mag behagen; waartoe ik vertrouw dat onze bekwame tooneellisten gaarne het hunne zullen toebrengen.

De veranderingen, die ik hier en daar gemaakt heb, zyn gering, en meest verbeteringen van eenige gebreken, die waarschynlyk door onnaauwkeurigheid in de sordige brochure, naar welke ik vertaalde, ingeslopen waren, en die ik niet nodig acht hier op te geven.

Amsteldam 1 November 1796.

G.

M I S S T E L L I N G.

Bladz. 34. regel 5 staat DE BOER. lees ROBERT.

Geen Exemplaren zullen voor echt gehouden
worden, dan die door den *Secretaris* van
den *Nationaalen Stads Schouwburg* ondertekend
zyn.

W. J. van der
W. J. van der

P E R S O O N E N.

DE GRAAF VAN MOLDAR.

ROBERT, }
MAURITS, } *zyne Zoonen.*

SOFIA VAN NORTHAL.

ROSINSKY.

FORBAN, }
WOLBACH, } *Struikrovers.*
ROLLER, }
RAZMAN, }

EEN AALMOESSENIER.

RAIMOND, *Vertrouweling van Maurits.*

BERTRAND, *een Gerechtsdienaar van den Graaf.*

EEN BOER.

EEN KIND.

BEDIENDEN en WACHTEN *van den Graaf.*

STRUIKROVERS.

SOLDAATEN.

BOEREN.

Het Tooneel is in Frankenland.

R O B E R T,
O F D E
S T R U I K R O V E R S;
T O O N E E L S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

*Het tooneel verbeeldt 'eene kamer op het kasteel van
den graaf van Moldar.*

E E R S T E T O O N E E L.

MAURITS, SOFIA.

SOFIA.

Laar my alleen, zeg ik u: uwe tegenwoordigheid bedroeft my, uwe tederheid beledigt my, en uwe aanbiddingen doen my yzen. Ik beminde uwen broeder, toen hy de hoop van zyn geslacht was; ik aanbid hem sedert hy 'er uit verbannen is. Helaas! ontërfd door zyn' vader, verraden door zyne vrinden, vervolgd door zyn' broeder, zonder hulp, zonder schuilplaats, alleen, van de geheele natuur verlaten, heeft hy niets om zyne rampen te verdragen dan de sterkte van zyn' moed en de traanen van Sofia!.. En gy hoopt zyne plaats te vervullen, hem het éénigst goed, dat hem is overgeble-

A

ven,

2 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ven, te benemen!... Wreedaart! geniet in vrede, zo de vrede in uwe ziel kan komen, een erfdeel, ontroofd aan de ligtgelovigheid van uw' vader; maar eerbiedig myne tederheid, eerbiedig de vrouw, die dezelfde vader voor hem bestemd hadt, en hou op my te henen met de aanbieding van een vermogen, vergroot door zyn eigendom.

MAURITS.

De uiterste wil van myn' vader is genoeg om my te rechtvaardigen. Is hy het niet, die met zyn' stervenden mond de vervloeking heeft uitgesproken, die hem op de hielen schynt te volgen?

SOFIA.

De vervloeking!... en heeft hy die verdiend? Ach! veel ligt heeft de kracht van 't voorbeeld, zyne neiging tot verkwisten, en de drift eener woeste jeugd hem doen dwalen! Maar welke deugden vergoedten deze gebreken niet? wat kan men zyne ziel verwyten? Zy is edel, verheven, gevoelig: ik neem de geheele landstreek tot getuige, alle de hutten, die dit kasteel omringen: zy bevatten geen huisgezin, dat hy niet geholpen, geen ongelukkigen, wiens rampen hy niet verzacht heeft.

MAURITS.

Waarom heeft hy niet altoos, volgens zyne beginsels gehandeld? Maar zyne daaden!... zyne daaden!

SOFIA.

Hoe kent gy die? Uit brieven?.. vergroot... valsch, misfchien zelfs verlicht. De afgunst en het bedrog vermeer-

meerderen de misdaden, vergiftigen de gedachten en hechten hunn' roest op alle de daaden van een' ongelukkigen; in één woord, gy bevoordeelt u met zyne elende, gy zyt het, dien ik 'er mede beschuldig: gy hebt de laatste oogenblikken van uw' vader waargenomen, gy hebt hem zonder twyfel de vervloeking ontrukkt, die uw' broeder vervolgt; gy hebt het wreed vermaak genoten, hem zelf dit vonnis aan te kondigen, dat de wanhoop in zyne ziel gebragt heeft. Ziedaar uw gedrag: kunt gy het rechtvaardigen?

MAURITS.

Het staat alleen aan myn' broeder zich te rechtvaardigen, aan hem, die den ouderdom van zyn' vader vergiftigd, en een' tyd, dien hy aan de studiën moest toegewyd hebben, in ongebondenheid en verkwisting verspilden alleen aangewend heeft om zyn huisgezin te vernielen.

SOFIA.

Spreek niet meer van zyne schulden: myn juweelen hebben gediend om die te betalen. Het was een pligt voor u; het was een genoeg voor my.

MAURITS.

Indien het daar nog bygebleven ware, zou hy misfchien nog te verontschuldigen zyn; maar de eeden, die hy u zwoer, noch de liefde, die gy voor hem hebt, niet te eerbiedigen!.... Hoe groot zou uwe verwondering zyn, zo gy hem zelf zaagt! Het oog woest, het aangezicht verbrand, het ligchaam vernield door het vergif der

4 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ongebondenheid. Zo was zyn toestand, zegt een brief van myn' korrespondent te Leipzig, toen hy genoodzaakt was die stad te verlaten, om zich te onttrekken aan de vervolgingen zyner schuldeischers. Zyn wangedrag liet hem geen andere toevlugt over dan de gevangenis of de vlugt: hy koos het laatste, zich verbindende met een' hoop lichtmisen, sedert lang door het oog der overigheid bespied, en zonder twyfel bestemd om éénmaal door de straf der schelmen om te komen.

SOFIA, *schreiende.*

Rampzalige! ...Hoe verheugt hy zich in myne traanen!

MAURITS.

Hoeveel' heb ik-zelf 'er niet om gestort! Het bloed, de opvoeding, de overéénkomst van onzen smaak, van onze gevoelens, alles scheen ons te veréénigen, ons aan elkander te verbinden door de banden eener eeuwige vriendschap.

SOFIA.

Wat al verdriets zoudt gy aan het geheele geslacht gespaard hebben, indien deze vriendschap altoos tusfchen u bestaan hadde!

MAURITS, *met eene gemaakte droefheid.*

Myn hart ware niet veranderd, indien het zyne hetzelfde gebleven was; ja, myn ziel wordt verscheurd door het aandenken aan den laatsten avond, dien wy samen doorbragten: alles was stil, de lucht helder, de maan verzilverde de omtreeks gelegen velden. „ Myn lieve

„ Mau-

TOONEELSPEL.

5

„Maurits!” zeide hy, my in het donkerste van onze boschjes slepende, „waarde broeder! myn vertrek is op morgen bepaald: ik ga Sofia verlaten, ik verlaat wat ik het dierbaarste op de waereld heb... ik weet niet... doch wie kan lezen in het boek des noodlots! ach! zo ooit dit voorgevoel vervuld moet worden, wees haar' raadgever, haar' vriend.... haar' echtgenoot: maak Sofia gelukkig!”

Hy wil haar de hand kuschen.

SOFIA, *wykt met schrik te rug.*

Trouwlooze! ik bespeur uw bedriegery. Het was in hetzelfde boschje dat hy my bezwoer nimmer iemand dan hem te beminnen... Gy myn echtgenoot!... gy!

MAURITS.

Hoe! gy zoudt twyfelden!...

SOFIA.

Laat my alleen, zeg ik u!

MAURITS.

Gy haat my?

SOFIA.

Neen, ik veracht u!

Zy gaat verontwaardigd heen.

TWEEDE TOONEEL.

MAURITS.

Welk een hoogmoed!.. hy zal betengeld worden: deze Robert, dien gy betreurt, is voor altoos voor u verloot

A 3

ren.

6 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ren... Hoe! ik zal den vloek eens vaders over hem ge-
haald hebben, ik zal hem uit het midden zyner maagschap
verbannen hebben, omringd van valstrikken en afgronden,
om den rang en het vermogen te genieten, dat hem het
recht der eerstgeboorte verzekerde, ik zal van hem een'
gelukzoeker, een' zwerfver gemaakt hebben, en hem het
hart zyner minnares niet kunnen ontroven! Hy is ramp-
zalig, men bemint hem: en ik, ik word veracht!... Maar
Raimond komt niet... Zyn toeven maakt my ongerust...
beledigt, vergramt my... Geduld! ik heb hem nodig,
en myn belang vordert dat ik het werktuig spaar' dat
my tot myne oogmerken dienen moet.

DERDE TOONEEL.

MAURITS, een KNECHT, RAIMOND.

DE KNECHT.

Iemant verzoekt u in 't geheim te spreken.

MAURITS.

Wat wil hy? (*Stil.*) Hy is het zeker. (*Overluid.*) Laat
hem binnen komen. (*Raimond komt binnen; de knecht ver-
trekt.*) Ha, zyt gy daar, Raimond! gy hebt my wel lang
doen wachten....

RAIMOND.

Verfchoon my, een ziekte die myn' com is overge-
komen.

MAURITS.

En van wien gy de erfenis door eenige gediensfig-
heden moet kopen... Ik versta u.

RAI.

RAIMOND.

Neen; het lot belooft my van dien kant niets.

MAURITS.

Wel nu, ik wil u nuttiger gebruiken; doch voor alles, antwoord my. Kent gy een jong meisje, Sofia van Northal genaamd, dat in dezen toren woont, en ééns met Robert trouwen moest?

RAIMOND.

Ik heb haare schoonheid en weldadigheid zeer horen roemen; doch vreemd in dit kasteel, waar ik haar slechts een oogenblik gezien heb, toen gy my liet roepen om uw' vader op te pasfen, gedurende de slaapziekte, die gy weet... Ik heb haar federt niet weder gezien.

MAURITS, *met vertrouwen.*

Verwonderlyk! Hoor, gy-alleen, gy weer wat het my gekost heeft om de erfgenaam van myn' vader te worden: uw yver hielp my daarin, en myne erkentenis zal zich niet bepalen by de kleine dienften die ik u federt bewezen heb. Doch al de vrucht van onze zorgen is verloren indien ik Sofia niet bezit. De gedaante van Robert is onophoudelyk voor haare oogen: zy ziet, zy hoort niets dan hem: haar hart is voor my gefloten, zolang zy eenige hoop zal hebben om hem weder te zien. Het staat aan u, Raimond! dien hinderpaal weg te nemen, en uw fortuin is gemaakt. Ik neem van dit oogenblik het wel flagen uwer poging op my. Vermits gy hier niet bekend zyt, zie hier de rol, die gy by haar moet

8 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

spelen. Een oude soldaaten rok, breede knevels, een randfel op den rug is uwe toerusting. Gy komt te rug van de veldtochten uit Turkyë, alwaar het geval u een landsman leerde kennen, Robert genaamd: deze jongeling, verteerd door een geheime kwelling, die hem het leven deelt haten, bevindt zich gekwetst in den veldslag van keizer Frederik tegen Mahomet den tweeden. By het naderen van den dood laat Robert u roepen, belast u met een pakje, dat hy u verzoekt, volgens het opschrift te bestellen, wanneer gy verlof zult gekregen hebben om naar uw vaderland te keren. Deze tyd is gekomen, en de vriendschap verplicht u om u van dezen last te kwyten: Ziedaar het voornaamste van de fabel: ik laat aan uw oordeel de zorg haar met toevallen op te schikken, die tot het waarschynlyke zullen kunnen toebrengen.

RAIMOND.

Maak staat op myn naauwkeurigheid. .. En dit pakje?

MAURITS.

Het is alles gereed: ik ga het halen.

VIERDE TOONEEL.

RAIMOND.

Welk een man! hy hoopt misdaden op misdaden, en echter alles gelukt hem! hy gebiedt, hy drinkt uit gouden vaten, hy sluimert op het dons der weelde; en zyn vader, het offer zynner vernedery, gedrukt door rampen, den ouderdom en krachteloosheid, heeft, in een kerkhel,

hol, niets dan een' steen, om zyn hoofd op te leggen, tot voedsel niets dan zwart brood, met zyne traanen bevochtigd, dat ik hem in stilte breng; en nog ben ik genoodzaakt aan dit monster te zeggen, dat zyn vader dood is, om te verhoeden dat hy geen vadermoord bega. Ó Eeuwige rechtvaardigheid! . . . Nien, ik heb zyne wreedheden te lang gediend. . . Ik wil niet langer strafbaar zyn. — Maar myn geslacht, myne kinderen, wat zal van hen worden! Een proces is al myne hoop; en wat zal 'er de uitflag van wezen, indien ik niet tegen de kuiperyën van myn tegenparty het groot vermogen van den deugniet, dien ik dien, in het werk stell'? Helaas! het lot van den zwakken is dan gedurig de medepligtige of de slaaf van den vermogenden te zyn!

V Y F D E T O O N E E L.

RAIMOND, MAURITS, *met een pakje in de hand,*

MAURITS.

Ziedaar, het bevat twee dingen: het een is de veronderstelde brief, en het andere een geborduurde brieven-tas, dien myn broeder uit de handen van Sofia ontving, en dien ik de behendigheid had hem te ontronselen op het oogenblik van zyn vertrek. Wat uw klederen aangeht, die zult gy vinden in den grond van het park, onder een der gewelven van den ouden toren. . . (*Raimond maakt eenige beweging van afschrik en ontroering.*) Waartoe deze verwondering? gy schynt ontfeld.

10 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

RAIMOND, *verlegen*.

Gy beveelt: ik kan niet dan gehoorzamen; maar myn eerbied voor de gedachtenis van uw' vader, zyn ouderdom, zyne rampen. . . . zyn wanhoop, wanneer, met u alleen, op uw bevel, ik hem nederliet in dit onderaardsch hol. . . . de hartbrekende woorden, die hy met eene gefmoorde stem kermde, terwyl hy de gryze hairen uitrukte, die zyn eerwaardig hoofd bedekten: „ En gy „ ook, Raimond! gy verlaat my!” Deze beeldtenis, het denkbeeld der smarten, die zyne laatste zuchten vooraf gingen, hebben de rust uit myne ziel verdreven.

MAURITS.

Wilt ge my een predikatie houden?

RAIMOND.

Vergiffenis, indien myn gevoeligheid u beledigt!

MAURITS.

Zy wekt myn mededogen. Wat kan men my verwijten? Verscheiden uren in eene slaapziekte gezonken, gy weet het, geloofden wy hem dood te zyn: deze tyding verspreidde zich in myne bezittingen; ik meldde ze zelfs aan de vorsten, myn gebuuren. Eénslags hergeeft myn ongeluk hem het leven. . . . Hoe weder op myn oogmerk te komen? Wy hebben hem beiden in dezen toren gebragt, alwaar hy sedert gestorven is. Wat is myn misdaad? en wat vreest gy, eerlyke Raimond?

RAIMOND.

Maar deze onwillige siddering. . . . deze geheimen schrik,
die

die my aangrypt op het gezicht van dezen toren. . . .
Deze gebleekte beenderen, die zich schynen te veréénigen, en zich 's nachts uit het graf te verheffen, tegen de wreedheid der moordenaars. . . .

MAURITS, *op een' koelen toon.*

Raimond! . . . Uw zedenleer begint my te vervelen. . . . Hoor, uw lot, dat van uw geslacht, alles is in myn vermogen: ik kan u tot den rang van magistraat verheffen, uwe kinderen in myne regimenten plaatsen: hun fortuin verzekeren; de hut, waarin het noodlot u doemt te arbeiden, in een paleis veranderen. Stel deze voordeelen aan den eenen kant, en myne granschap aan den anderen: denk aan uw geslacht, en doe uitspraak welk een party het u voegt te kiezen.

RAIMOND.

Myn keuze is gedaan: ik zal gehoorzamen.

MAURITS.

Gy zult zien of ik uw' dienst weet te erkennen. Ga heen, draag zorg dat men u hier niet zie. . . Myn bevelen zyn gegeven, myn aalmoesfenier gewaarfchouwd: morgen, vóór het einde van den dag, zal Sofia myn vrouw of myn offer zyn.

RAIMOND.

Morgen, als zy opstaat, verschyn ik voor haar: en gy zult weldra van den uitslag myner boodschap onderrecht zyn.

MAU-

12 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

MAURITS.

Vergeet niet 'er by te voegen dat hy in uwe armen gestorven is: zo haar een straal van hoop overblyft is alles wat ik doe verloren.

RAIMOND.

Het is genoeg. (*Stil.*) Ach, die snoode!

ZESDE TOONEEL.

MAURITS.

Ik heb toch niet meer dan één' medeminnaar te vrez-
zen! . . . Maar hoe komt het dat Raimond wankelt my
te dienen? . . . Deze besluiteeloosheid. . . deze wroec-
ging. . . Rampzalige! zo hy my durfde verraden! . . .
Waartoe hem te verdenken als zyn belang my tot borg
verstrekt! . . . Is het zyn schuld dat de natuur hem
een' zwakken geest gegeven heeft, een beschroomd
hart? . . . Ik-zelf, heb ik niet duizendmaal die
verborgen ontzetting gevoeld, deze siddering van onge-
rustheid, die men gemeenlyk de bewegingen van een
toegeschroeid geweten noemt? Zie ik de sluimering niet
my of ontvlieden, of my, in een zwaarmoedige rust,
beelden voor oogen stellen, geschikt om te ontzetten;
indien de ontwaking deze spookfels niet verdreef. —
Zyt gy het, Bertrand? wat wilt gy?

ZE.

Z E V E N D E T O O N E E L.

MAURITS, BERTRAND.

BERTRAND.

Ik kom u zeggen dat het tyd is het kasteel in staat van verdediging te stellen: een hoop struikrovers, die de omgelegen streken ontrust, is op uw' grond genaderd.

MAURITS.

Dat men alle myne vafallen doe wapenen.

BERTRAND.

Deze hulp is niet toereikende.

MAURITS.

Tegen een' hoop landlopers?

BERTRAND.

Bedrieg u niet: hun getal is ontzagchlyk, en hunne stoutheid zonder voorbeeld. Zy ontzien de eigendommen der ongelukkigen; maar niets wederhoudt hen federt zy den ondergang gezworen hebben van eene onrechtvaardige regering, van een' onbillyk' man, of van een' onderdrukkenden vorst; de dood van den graaf van Marpurg is daarvan een bewys: deze, onderricht van hunne aankomst, doet zyne wachten vergaderen, de bruggen ophalen, de posten versterken, niets kan hem baten. In een oogenblik is de gragt overrompeld, het kasteel omringd, hun hoofd springt op den graaf toe, en, hem een' dolk in de borst stotende, zegt hy: „Beul

„ van

14 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

„van uw volk! Ziedaar het loon van uwe onderdrukkingen"! En vervolgens zich tot zyne makkerskerende:
„Ik heb gedaan wat ik moest: het overige betreft u".
Op het oogenblik zyn de vertrekken vervuld met struikrovers, de deuren overweldigd, de kisten open gebroken, en het kasteel ter plondering overgeleverd.

MAURITS, *verschrikt*.

De graaf van Marpurg vermoord!

BERTRAND.

Aan den dolk, die in zyne borst stak, was een papier gehecht, waarop men deze schriklyke woorden las:
„Doodvonnis tegen Adolf, graaf van Marpurg, ter oorzaak van onderdrukking. Door de bloedige rechtbank."

MAURITS.

Doorstoken in zyn hof! . . .

BERTRAND.

In 't midden van zyn raad.

MAURITS.

Zyne wachten, zyne vassallen hebben het gedoogd?

BERTRAND.

Zyne wachten wierden terug gedreven. Wat zyne vassallen betreft, zy zagen in hem slechts een' onderdrukker: en de dood van een' dwingeland is een weldaad voor de onderdaanen.

MAURITS.

En zyne hovelingen? . . .

BER.

BERTRAND.

De hovelingen zyn lafhartigen.

MAURITS.

Maar zyne vrinden, Bertrand! zyne vrinden...

BERTRAND.

De snooden hebben geen vrinden.

MAURITS.

Wat moet ik dan doen? Spreek, moet ik myne boeren vergaderen?

BERTRAND.

Zy zyn zo ongelukkig.

MAURITS.

Geloofst gy dat zy my verlaten zouden?

BERTRAND.

Zy hebben niets dan hunne haardsteden, die zy zullen willen verdedigen: in een algemeen gevaar is ieder voor zich-zelfen beducht. Ik heb het u honderdmaal gezegd, en herhaal het nog: alles is te vrezen voor hem, die nooit anders dan vrees ingeboezemd heeft.

MAURITS, *ongerust*.

Zy zyn in groot getal, zegt gy. . . aangevoerd door een opperhoofd. . . .

BERTRAND.

Die men zelfs zegt van eene doorluchtige geboorte te zyn.

MAU-

16 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

MAURITS. *zeer getroffen.*

Hei, Hendrik! George!... (*Verjcheiden bedienden komen op het tooneel*) Dat binnen een uur alles in de wapenen zy. . . Dat myn jagers, myn ruiters en al de bedienden van myn huis op de plaats by elk ander komen. — Gy, flyg te paard, vlieg heen, en zeg aan myn regiment zich naar het kasteel te begeven. — Gy, zeg myne boeren dat ik omringd ben van struikrovers, dat men op myn leven toelegt. . . . Vlei, beloof, dreig. . . . Ongelukkig die myn bevelen niet zal nakomen! (*De bedienden vertrekken.*) En gy, myn waarde Bertrand! gy, fints twintig jaaren aan myn geslacht verbonden, gy zult ongetwyfeld veele vrienden hebben.

BERTRAND.

Ja, alle ongelukkigen; en het ontbreekt 'er niet aan in uw gebied.

MAURITS.

Kan ik staat op hen maken? Moeten de belastingen verminderd, de heerendiensten afgeschaft worden?... Ik beloof alles, alles.

BERTRAND.

Deze weldaad is nog verre af, en het gevaar dringend. Gy kunt intusfchen op alle hulp hopen, die van my zal afhangen.

Einde des eersten bedryfs.

TWEE.

T W E E D E B E D R Y F.

Het tooneel verbeeldt een digt bosch; aan het einde aan de eene zy eene weide, heuvels aan de andere, in het verschiët boerenwoningen; de rovers liggen op den grond onder de boomen te slapen, verscheiden van hen zyn gekwetst: de eene draagt den arm in een' doek. Gedurende de drie eerste tooneelen is het nacht, en vervolgens begint de dag aan te breken.

E E R S T E T O O N E E L.

ROBERT; *hy zit aan den voet van een' boom diep in gedachten.*

Zy slapen... en de rust ontwykt my! De sluimering durft myne oogen niet genaken; myn ligchaam is afgemat, myn hart onderdrukt, en, tot overmaat van elende, ben ik gedwongen myn traanen te wederhouden, myn zuchten te verfmoren. Ach, Robert! Robert! Neen; 'er is voor u geen geluk meer op aarde! Omringd van struikrovers, die ik tot myn ongeluk gebied, gaat de verschrikking voor my heen, en de verwoesting volgt myne schreden. (*Met drift.*) Ik was geboren om gelukkigen te maken, en ik breng den schrik in de samenleving. Doch ik heb myne klachten, myn berouw, myne wroegingen voor de voeten van den vorst doen komen; ik heb alles gezonden aan den graaf van Berthold,

B

myn

18 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

myn' bloedverwant en zyn' gunsteling; ik heb de vervolgingen bloot gelegd, die my in dezen afgrond gestort hebben; ik heb hem niets gevraagd dan een stuk onbewoond land, of eenige andere wildernis. . . Zonder twyfel weigert men my dit. . . Ik moet dit verwachten. . . . Ach, indien éénmaal het bloed myner schuldige offers zich tegen my verheft. . . (*Hy haalt een' brief uit zyn' boezem, en vervolgt met kracht.*) Ziedaar, zal ik zeggen, ziedaar myne verontschuldiging. De vloek eens vaders, de ontaartheid eens broeders, de haat van Sofia hebben al de elende van Robert veroorzaakt! . . . (*Met smart.*) Die wreeden hebben de wanhoop in myne ziel gebragt; zy hebben my de menschen doen haten! . . . (*Met gevoel.*) En echter, nooit. . . nooit heb ik de traanen van een' onschuldigen doen stromen! (*Hy schreit bitterlyk.*)

T W E E D E T O O N E E L.

ROBERT, FORBAN.

FORBAN, *ontwakende.*

Goeden morgen, kapitein! Waarachtig wy hadden rust nodig, na een marsch van zestien uren, altoos in de boschen, met gevaar van in de moerasfen te versmooren, of ons het hoofd tegen de boomen te verpletteren, en, boven dit alles, een regen als een zondvloed. . . Waarlyk, gy hebt ons een' helichen tocht laten doen. . . Maar wat zie ik! nog die vervloekte brief? Kon ik dien rampzaligen. . . .

20

ROBERT.

Hou op, het is myn vader!

FORBAN.

Vergeef my, kapitein! maar waarom dien brief altoos in uw' boezem gedragen? Ik wil wedden dat gy geen oogenblik rust genoten hebt.

ROBERT, *zuchtende.*

Is 'er nog rust voor my!.. Vrind! ik verwacht belangryke berichten: misfchien zyn zy aangekomen. . . . Gy hadt my beloofd een' van uwe makkers naar Frankfort te zenden....

FORBAN.

Hy is reeds terug; doch zyn reis is vruchteloos geweest: 'er was geen brief voor u.

ROBERT, *by zich-zelfen, droevig.*

Elendige Berthold!.. ziedaar de bloedverwanten, de byftand, dien men van hen ontfangt!.. — Vrind! laat my alleen.

FORBAN.

Gy fchreit, en uw vrind zou uw traanen niet mogen afdrogen? (*De dag breekt door.*) Maar hoe! zo gevoelig voor de fchoonheden der natuur, kunt gy u bedroeven op het gezicht van de voorwerpen die u omringen? Beschouw deze weide.... deze gehuchten.... Welk een overvloed!

ROBERT, *droevig.*

Het is de vrucht van jaaren zweet en arbeid, de éé-

20 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

nigste rykdom, de éénigste hoop van den landbouwer, en.... één oogenblik kan alles verdelgen! . . .

FORBAN.

Wat is de lucht zuiver!.. deze landstreek verrukkelijk!... Ziet gy, daar om laag, die hutten wel?

ROBERT.

Het is het verblyf der onschuld.

FORBAN.

Hoort gy het gezang der vogelen?

ROBERT, *bewogen.*

Ach, Forban! de vreugd bezielt, het geluk volgt hen. Alles is gelukkig in de natuur... (*Met smart.*) Ik - alleen, ik lyde, ik - alleen draag de hel in myne ziel... Doch laat ons van iets anders spreken.

FORBAN.

Ja, van den graaf van Marpurg. Wy hebben daar een meesterstuk gedaan: het oord is ons een gedenkteken verplicht, om dat wy het van dien schelm gezuiverd hebben.

ROBERT.

De straf is gestreng en ysfelyk.

FORBAN.

Noeit was een vonnis rechtvaardiger. Kan zyn dood het bloed betalen van de huisvaders, die hy in de gevangenisfen deedt omkomen, om het doden van een hert of ander wild? Is 'er meêd wil die hy niet bedreven heeft?

heeft? Zyn 'er eigendommen die hy niet getracht heeft te roven?.. Ik-zelf heb hem gezien, gevolgd van zyne ruiters en jagthonden, de vrolykheid des harten, het erfgoed van den armē, verwoesten, en hem vernielen, zō hy 'er zich over beklagen dorst. Kapitein! ik wenschte om duizend dukaaten dat men my de eer van deze daad toefschreef: Herkules zelf, wiens voorbeeld wy volgen, heeft nooit iets schooner gedaan.

ROBERT.

Heeft men myn bevelen uitgevoerd?

FORBAN.

Ik heb eerst het kasteel met een dubbele bezetting doen omringen; daarna heb ik, gevolgd van Roller en Razman, met de pistool in de eene en den sabel in de andere hand, my van de drie voornaamste poorten meester gemaakt: hier eindigde myn last. Wolbach en Roller, waren verplicht tot het overige.

ROBERT.

En men heeft niemand mishandeld?

FORBAN.

Een gryzaart en eene vrouw zyn gekwetst in de verwarring.

ROBERT, *staat woedende op.*

Eene vrouw, een gryzaart!... De zwakste wezens!... Wie zyn de rampzaligen, die zulk een wreedheid hebben durven plegen? Wie zyn zy?... Spreek!

22 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

FORBAN.

Ik weet het niet.

*Robert brandt een pistool los: de struikrovers ontwaken
en omringen hem.*

DERDE TOONEEL.

ROBERT, FORBAN, WOLBACH, ROLLER,

RAZMAN, STRUIKROVERS.

ROBERT.

Hoort, ons bedryf van gisteren moest alleen voor den graaf van Marpurg verschriklyk zyn. Hy was veroordeeld, gestraft, en de dood van dien tyran voldeed onze rechtvaardigheid; doch men heeft myn bevelen overtreden: eene vrouw en een gryzaart zyn gekwetst geworden: dat de schuldigen zich noemen... of zy zyn des doods als ik hen ontdek!

WOLBACH, *na eenig zwygen.*

Kapitein! Ik was op de tweede plaats van het kasteel, alwaar de dood van den graaf alrede den schrik verspreid hadt. Een gryzaart, gedreven door den angst, valt aan myne voeten, om my om het leven te smeeken; op dit oogenblik kwetst een snaphaanschoot, die ongetwyfeld op my gericht was, hem in den arm; ik hef hem op, stel hem gerust, stop hem tien dukaaten in de hand, en doe hem in een naburig huis brengen. Als het zó niet is, verpand ik u myn hoofd.

ROBERT.

Uwe edelmoedigheid bekoort my: ik herken daar Wolbach!

ROLLER, *na eenig zwygen.*

Ik had met zes van myne makkers den ingang overweldigd, en was dóórgedrongen tot aan den trap van het kasteel. Eénklaps worden wy overvallen door een hagelbui van steenen en snaphaanschooten: Morgand valt dood voor myne voeten, Frisler wordt aan het hoofd gekwetst en ik aan den arm: dit onthaal maakt my woeddende. Ik vlieg naar boven, men biedt in 't eerst ons wederstand; maar eenige sabelslagen verdryven welhaast deze elendigen, welker vlugt ons eene vrouw doet bespeuren, die de angst en de onzekerheid van het gevecht het gebruik haarer zinnen hadt benomen. Ik deed haar te bed brengen door twee menschen, die ik betaalde om zorg voor haar te dragen. Ziedaar het geval: zo ik lieg verdien ik de dood.

ROBERT, *stil.*

De hemel zy gedankt! Ik herleef: men heeft geen onschuldig bloed vergoten! (*Overluid.*) Myne vrienden! Herinnert u den dag, toen het noodlot my in uwe handen deedt vallen in de boschen van Bohemen, aangerand, gekwetst, ontwapend: in plaats van my te doden, steldet gy my aan uw hoofd, en zwoert my te gehoorzamen. Het is in deze hoop dat ik onder ons de rechtbank herstel, gekend van onze vóórouders, en gegrond door den grooten Charlemagne, die verborgen en ver-

24 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

schrikkelijke rechtbank, die met een zekere dood de geenen trof, die door hun aanzien of vermogen het zwaard der gewoone wetten van hunne schuldige hoofden wisten af te wenden. Onze rechten zyn gegrond op hunne misdaden; wy handhaven ze door het geweld: laten wy ze eerbiedwaardig maken door de billijkheid onzer oordeelen. Dat de schurk, van welk een rang hy zy, beve, op het horen dat 'er onwankelbaare rechters bestaan, die in dezelfde schaal den man die onder het stroodak rust, en den man omringd van de gruwelen der overdaad, wegen. Ja, myne vrienden! de verdrukten helpen, de onderdrukkers straffen: ziedaar den eed, die ons verbindt, het gevoel, het welk ons moet bezielen. — Gy, Razman! men heeft my uw gedrag geroemd: ik wil het kennen.

RAZMAN, *met den arm in een' doek.*

Kapitein! Ik heb niets gedaan dan uw bevelen gehoorzaamd. Het volk, verheugd over den dood van den graaf, begaf zich in menigte naar het kasteel, om wraak te nemen op alles wat den tyran omringde. Ik wil 'er my tegen verzetten: men verdenkt my: men dringt op my aan: men omsingelt my. Een hoop woedenden, met flambouwen gewapend, vloog heen om den brand in de magazynen te steken. Op dit gezicht, schoon verzwakt door twee wonden, herroep ik myn' moed: ik klief den drang met myn bende, en, geweld met geweld te keer gaande, gelukte het my eindelyk deze brandstichters te verstroyen.

FORBAN.

Kapitein! Hy zegt alles niet. Ik heb hem zelve zich in de menigte zien storten, en de flambouwen uit de handen van een' dezer woedenden zien rukken. De brand begon alrede; en zonder hem zou het kasteel thans niet meer dan een hoop asch wezen.

ROBERT.

Razman! Kom dat ik u omhelze. — Myn vriendent my tot uw hoofd verkiezende, hebt gy my het recht gegeven om te belonen en te straffen: ik zal met strengheid straffen, maar met grootmoedigheid belonen. Honderd dukaaten zyn voortaan de prys van een schoone daad! — Het is met u, Razman! dat ik begin. — Forban! ik belast u ze hem te tellen.

FORBAN.

Het is wel.

RAZMAN.

Uwe goedkeuring is my meer waard' dan de honderd dukaaten; nogthans ik neem ze aan, onder voorwaarde dat niemant onder ons die ooit zal durven weigeren. Maar ik heb nog een andere gunst te vragen.

ROBERT.

Welke is het? Spreek.

RAZMAN.

Een jongman, die ons sedert verscheiden dagen volgt, wilde onder uwe bende zyn: ik heb hem durven beloven dat gy hem horen zoudt.

26 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT.

Hy kome. Razman! ga hem halen. (*Stil.*) Hy loopt in zyn verderf: men moet hem 'er voor behoeden.

VIERDE TOONEEL.

DE VORIGEN, ROSINSKY.

ROSINSKY, *stik.*

Eindelyk zal ik Robert zien, dien wonderbaaren man!

ROBERT.

Nader, vrind! Wat zoekt gy?

ROSINSKY.

Ik zoek menschen.... Ja, menschen; want ik heb tot heden niet dan tygers gevonden!

ROBERT.

En wat voert u onder ons?

ROSINSKY.

De rampzaligheid van myn gestarnte, en de onrechtvaardigheid van myn's gelyken.

ROBERT, *stil.*

Al weder klachten!... Altoos ongelukkigen!.. en zo jong nog!

ROSINSKY, *stil.*

Veinzen wy. (*Overluid.*) Ja, ik ben jong; doch de hairen van uw hoofd zyn minder talryk dan myne tegenpoeden.

RO-

ROBERT.

En wat is uw oogmerk?

ROSINSKY.

Uw bevelen te gehoorzamen, u te volgen, den zwakken met u te beschermen tegen de dwingelandy der grooten, als zodanig uwe instelling is.

ROBERT.

Ja, dat is onze instelling; doch is uw besluit het denkbeeld niet van een berooid hoofd? (*Tegen de rovers.*) Verwydert u, dat ik hem ondervrage.

De rovers verwyderen zich.

VTFDE TOONEEL

ROBERT, ROSINSKY.

ROBERT.

Ziedaar ons alleen, goede jongman! Hebt gy wel overwogen? Kent gy de diepte des afgronds, waarin gy u stort? Hoe! 'er bestaan wetten, en gy vlugt de samenleving, om u te verbinden aan hen, die men struikrovers noemt? Hoe is uw naam?

ROSINSKY, *stil.*

Verraden wy ons niet! (*Overluid.*) Ik heet Rosinsky.

ROBERT, *met vertrouwen.*

Rosinsky! hoor, de aantreklykheid van een onafhanklyk leven heeft uwe jeugd kunnen verblinden. Het misbruik van alle vermogen, de krachteloosheid der wetten,

28 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ten, de onrechtvaardigheid van haare handhavers, hebben uwe verontwaardiging moeten treffen, en uw gevoel ontroeren. Maar wy, die de misdaden straffen, wat recht hebben wy om hunne onrechtvaardigheden te herstellen? Door het geweld het onvoldoende der wetten te vergoeden? Wy worden struikrovers, onze veroordelingen misdaden, en onze vonnissen moorden genoemd. Geloof my, indien uw hart geveleid wordt door eenigen roem, ach, vlugt, jonge uitzinnige! 'Er waschen geen lauwen by ons. Het gevaar, de dood, de schande, ziedaar ons deel. (*Hy verwijdert zich een weinig.*) Ziet gy, op dezen heuvel, dit schrikkelyk gedenkteken der rechtvaardigheid?... Het is het graf, dat men voor ons gelyken bestemt!

ROSINSKY.

Wat is 'er nog te vrezen voor hem die den dood niet vreest?

ROBERT, *met verachting.*

De dood?... De dood is niets!... Maar indien uwe handen bevekt waren met het bloed van uwe naasten. Indien gy den verschrikkelyken last van een' menschenmoord op uwe ziel droegt... Jongman! gy zoudt niet meer slapen... Myn kind! Ik spreek met u als een vader. (*Hy neemt hem vertrouwlyk by de hand.*) Zie, ik gebied drie honderd mannen, in staat om alles te ondernemen, en bereid te sterven op myn' eersten oogwenk; ik kan over honderd duizend dukaaten beschikken, die zy afzonderlyk houden, als het deel van hun hoofd. (*Met kracht.*) Wel nu, ik zou u myn bevel, deze elendige
schat-

schatten, en tien jaaren van myn leven gaarne afstaan, om een kwartieruurs de sluimering der onschuld te smaken. (*Bewogen.*) Verwyder u, zeg ik: ik wil uw' ramp my niet te verwyten hebben.

ROSINSKY, *stil.*

Welk eene verhevenheid van ziel! (*Overluid.*) Neen, ik verlaat u niet meer.

ROBERT, *hem te rug flotende.*

Gy loopt in uw verderf, rampzalige!

Z E S D E T O O N E E L.

ROBERT, ROSINSKY, FORBAN.

FORBAN.

Kapitein! Wy wachten op het woord.

ROBERT, *tegen Rosinsky, heen gaande.*

Ik laat 'er u op denken, en kom terug.

Z E V E N D E T O O N E E L.

ROSINSKY.

Laat ons alles aanwenden dat hy my aanneme; en verbergen wy vooral dat ik de zoon van denzelfden graaf van Berthold ben, wiens bescherming hy by den keizer verzocht heeft. Mogt myn laatste poging het hart van dien monarch getroffen hebben voor een' ongelukkigen van zulk een zeldzaame verdienste!

30 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

AGTSTE TOONEEL.

ROSINSKY, ROBERT, WOLBACH, FORBAN,
STRUIKROVERS.

ROBERT.

Wel nu, zyt gy bereid?

ROSINSKY.

Bereid, tot de dood!

ROBERT, *na eenige bedenking.*

Het is genoeg, Rosinsky! ik neem u onder myne ben-
de; maar weet dat, hoewel men ons struikrovers noemt,
de misdaad by ons gestraft en de deugd beloond wordt. —
Myne vrienden! het is de tyd de posten af te losfen en
te weten waar wy zyn.

WOLBACH, *tegen Rosinsky.*

Kom, kameraad!

*Wolbach en de andere rovers, uitgezonderd Forban,
vertrekken met Rosinsky. Deze komt kort daarna
te rug, om Robert te bespieden; zich in het ver-
schiet houdende.*

FORBAN, *tegen Robert.*

Onze nachtmarsch heeft myne aardrykskunde zodanig
verward, dat ik zelfs het oosten niet weet te vinden.

ROBERT.

Ik zie een' landman, die ons zal kunnen onderrich-
ten.

ten. Breng hem hier. (*Forban gaat hem halen.*) Welke monsters men ook in de famenleving aantreft, het is nogthans dáár dat wy ééns onze rechters zullen vinden, zo het my niet gelukt dit ryk van gedaante te veranderen.

N E G E N D E T O O N E E L.

ROBERT; EEN BOER, houdende EEN KIND van zeven of agt jaaren aan de hand; FORBAN, RO-SIŃSKY, ROVERS in het verschiet.

DE BOER, *verschrikt.*

Och mynheeren!... mynheeren! Spaart een' arm' man!

ROBERT, *met goedheid.*

Wees gerust, myn vader! Gy hebt geen beter vrienden, dan die gy rondom u ziet.

DE BOER.

Vergeef... Men spreekt van struikrovers, die in dit bosch verborgen zyn; maar ik zie wel gy zyt eerlyke luiden.

ROBERT.

Nog eens, vrees niets, en zeg ons waar wy zyn.

DE BOER.

In Frankenland.

ROBERT, *verwonderd.*

In Frankenland?

DE BOER.

Op de goederen van den graaf van Moldat.

32 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT, *stil*.

God! ik ben op het erfgoed myner vaderen! Ik adem de zelfde lucht als Sofia.... (*Overluid.*) Ach myn vriend! Zoudt gy den ouden graaf van Moldar kennen?

DE BOER.

Helaas! ik was certyds zyn eerste hovenier.

ROBERT.

Hoe! hy zou u weggezonden hebben! hy, die z gaarne gelukkigen maakte!

DE BOER.

Ach! ik zou het zonder twyfel nóg zyn, zo hy nog leefde.

ROBERT, *met snart*.

Hy is dood! (*Stil.*) O Hemel!... en ik heb zyne oogen niet kunnen sluiten! (*Overluid.*) Ach, myn vriend! welk een' goed' meester hebt gy verloren!

DE BOER.

Wy weten het maar al te veel! ook is 'er niet één mensch in deze streek, die niet zyn leven gegeven hadt om het zyne te verlengen... Welk een lykstatie! . . . Mannen, vrouwen, kinderen, alles was 'er, en versmolt in traanen. . . Kyk, sedert zyn dood niet één goede oogst, niet één goed jaar: de hagel en overstromingen laten ons naauwlyks zo veel over om de belastingen te betalen. . . Welk een verschil tusfchen hem en zyn' zoon! . . . Maar wy waren te gelukkig, en de goede meesters leven nook lang genoeg. Vaar wel, mynheer!

Hy wil heen gaan.

R O.

ROBERT.

Blyf, myn vriend! blyf: uw dag zal niet verloren zyn. (*Bevende.*) Wat was, zegt men, de oorzaak van zyn' dood? Zyn ouderdom was toch zo hoog niet.

DE BOER.

Het verdriet, dat hem zyne kinderen aangedaan hebben.

ROBERT, *stil*.

Ach, rampzalige! ieder woord is een dolksteek. (*Overluid.*) Wat! zyn twee zonen!...

DE BOER, *bewogen*.

'Er bleef 'er hem niet meer over dan één, tot zyn ongeluk en het onze. De oudste, die zyn' ouderdom vertroosten en heer van deze streek worden moest, is zonder twyfel gestorven, vermits men niet meer van hem hoort spreken.

ROBERT.

Gy schreit, goede gryzaart!..

DE BOER, *snikkende*.

Ik kan 'er niet van spreken, zonder een beklemd hart. Ach, die goede heer!.. Wat zou hy gedaan hebben! wat zouden wy gelukkig zyn!

ROBERT, *stil*.

Ach, Robert! welk een goed hebt gy verloren! (*Overluid.*) Gy kende hem dan?

DE BOER, *uitbarstende in traanen*.

Of ik hem kende, ik!... Ziedaar zyn' doopzoon.

C

RO-

34 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT.

Van den graaf van Moldar?

DE BOER.

Neen, van zyn' zoon Robert en Sofia van Northal.

DE BOER.

En Sofia?... Sofia!... (*Hy herkent hem.*) Ha! zyt gy het, myn goede Willem?... En ziedaar myn' kleinen Robert!

Hy omhelst het kind met drift.

HET KIND.

Vader! hy doet my kwaad.

DE BOER, *hem aanziende.*

Gy ontfelt my, mynheer!... Zoudt gy....

ROBERT, *stil.*

Myne ontroering verraadt my. (*Overluid.*) Zyt niet verwonderd my zo wel onderricht te zien: ik heb Robert van Moldar op de hoogeschool te Leipzig gekend. Hy was myn beste vriend: al de geheimen van zyn hart waren my bekend. Ontfang dit geschenk van zynentwege: ik ben verzekerd dat hy 'er over voldaan zal zyn.

Hy geeft hem eene beurs.

DE BOER.

Het is te veel, mynheer!... Het is te veel. Myn vrouw zal nooit geloven. . .

ROBERT.

Hou alles, myn vriend!.. alles, alles. (*Met een' zucht.*) En wat doet zy, wat doet de lieve Sofia?

DE

DE BOER.

Haar dagen verdwynen in de droefheid; haar éénigste vermaak is de armen te ondersteunen.

ROBERT.

Hemelsch ſchepfel!... En haar echtgenoot?

DE BOER.

Haar echtgenoot?... Zy is niet getrouwd.

ROBERT, *hem by de hand nemende.*

Wat zegt gy?... (*Met gevoel.*) Niet getrouwd!...

DE BOER.

Neen; 'er hebben zich veel graaven en baronnen opgedaan: maar zy heeft alle partyën afgeſlagen: zy geleken te weinig naar den man die voor haar beſtemd was; haar Robert.

ROBERT, *ſchielyk.*

Zy heeft hem niet vergeten?

DE BOER.

Wel ja, vergeten? Men heeft naauwlyks in haar byzyn zyn' naam genoemd, of de traanen komen haar in de oogen. Nog gisteren kwam zy een geheel kleed brengen voor haar' doopzoon. Ziedaar, myn kleine vriend! zeide zy, hem omhelzende, het is miſſchien het laaſte geſchenk dat ik u doe; want ik heb geen geluk meer op aarde ſints ik uw' gevader verloren heb... Zy begon te ſchreijen, en wy ook... Wat deert u, mynheer? Zyt gy niet wel?

36 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT, *neêrflchtig.*

Zy zou hem nóg beminnen? Hé... een' ongelukkig... een' struikrover!..

DE BOER.

Wat naam geeft gy hem! . . . ô! Herneem uw geld... Ik wil niets verplicht zyn aan den vyand van myn' weldoener.

• *Hy werpt hem de beurs toe, en wil gaan.*

ROBERT, *raapt haar op en loopt hem na.*

Wat doet gy?.. Behou haar, ik bezweer het u! Sofia zou hem nog beminnen!.. hem getrouw gebleven zyn!.. (*Hy haalt den brief uit zyn' boezem.*) ô Die wreedten! hoe hebben zy my bedrogen!...

DE BOER.

Ja, men heeft u bedrogen. Indien hy thans ongelukkig is, dan is het omdat hy te weldadig geweest is; en ik zou misdadig zyn door hem nog tot last te wezen... Herneem uw geld.

ROBERT, *weigerende.*

Ik, ik het hernemen!... Vrind! Wat zou de minnaar van Sofia zeggen?

DE BOER.

Geloof toch dat zy hem niet meer beminnen zou, als hy zulk een man ware als gy zegt.

ROBERT, *na eenig zwygen.*

Het is gedaan. Ik kan het niet langer wederstaan... Ik moet haar zien, my aan haare voeten werpen. (*Tegen de*

de rovers.) Dat men drie paarden zadelc. — Gy, Wolbach en Roller! zult my volgen. — Myne vrienden! weet dat deze grond heilig is: de eerste van u, die gedurende myne afwezigheid een vrucht zal durven aanraken, op de minste eigendommen toelcggen, op myne eer, hy zal de zon voor de laatste maal gezien hebben!

Zy vertrekken allen, gelyk mede Rosinsky, die, gedurende dit tooneel, zyne ontzetting en verwondering, over het gedrag van Robert, door gebaarden heeft te kennen gegeven,

Einde des tweeden bedryfs.

DERDE BEDRYF.

Het tooneel verbeeldt aan den eenen kant het kasteel van den graaf van Moldar, aan den anderen een' prachtigen tuin; op den voorgrond een zodenbank.

EERSTE TOONEEL.

ROBERT, met ontroering, na alle de voorwerpen die hem omringen beschouwd te hebben.

Ziedaar dan de plaats myner geboorte!... Dit kasteel, vanwaar ik éénmaal myne weldaaden moest uitkorten over een volk, dat my zou aanbeden hebben! . . . Dit boschje, waarin Sofia myne eerste eeden heeft ontvangen! . . . Deze bank, waarop wy zo dikwyls gezeten waren en onze zielen in éénsmolten door eene wederzydsche tederheid! . . . Ô Geliefde plaats! huis van myn vader! gy hebt den jongen Robert gezien... en de jonge Robert was een gelukkig kind; thans ziet gy hem als een' man wederom... en hy is in wanhoop... Hy keert tot u terug, vreemdeling, verbannen, beladen met vervloeking! . . . Ô Dagen myner kindschheid! waar zyt gy gebleven! . . . Myne Sofia! . . . Ik zal u wederzien! . . . ik beef . . . myne kniën verzwakken... eene heilige siddering dringt door al myn leden! . . . (Hy valt, overstelpt door droefheid, op de zodenbank; en staat vervolgens weder op.) Ô Smart! Ô wroeging! vergiftigt

dit

dit enkel oogenblik van vreug! niet, en ik laat aan uwe kwellingen het verschriklyk overige van myn leven.... Rampzalige! ik heb niet te vrezen dat men my herkennen zal. . . Ach! myne stem is veranderd, gelyk de trekken van myn aangezicht. (*Hy luistert.*) Wat hoor ik! (*Hy beeft.*) Men komt: zy is het, zonder twyfel. . . . (*Hy schept moed.*) Robert! . . . Robert! . . . Gy kunt dan den dood braveren, en gy kunt het gezicht van eene vrouw niet verdragen!... Ach! ik kan niet. . . . Ik vlugt. . .

Hy gaat in eene verschriklyke ontroering en met verhaaste schreden heen.

T W E E D E T O O N E E L.

SOFIA, RAIMOND, *als een soldaat gekleed.*

SOFIA, *met een' brieven tas en een' brief in de hand.*

Ach, ongelukkige! wat zal 'er van my worden! . . . Hy is dood!

RAIMOND.

Vergeef my de traanen die ik u doe storten: de vriendschap gebodt het.

SOFIA.

Hy is gestorven!

RAIMOND.

Ja; maar den dood der helden. Hy plantte den keizerlyken arend midden in het leger des sultans; reeds drie maalen gekwetst, vocht hy nog, wanneer een mus

40 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ketschoot hem aan myne voeten deedt nederstorten. Het was in dezen staat dat hy, in eene tent gebragt zynde, dezen brief met eene bevende hand schreef. . . (*Stil.*) Haar smart treft my.

SOFIA.

Hy is dood, en met hem al het geluk van Sofia.

RAIMOND.

Het gantsche leger heeft zyn verlies betreurd, en zyn' moed recht gedaan.

SOFIA.

Ach! ik weet te wel waartoe zyn hart in staat was. (*Met bemoediging.*) Myn vrind! ik bedank u. (*Stil.*) Het leven is sedert lang my tot een' last: deze tyding zal 'er my van kunnen bevryden. (*Tegen Raimond, die heen gaat.*) Hoor, zyn fortuin heeft zonder twyfel hem niet toegestaan uwe zorgen te erkennen: ik moet 'er my voor hem van kwyten: neem, bid ik u dezen diamant.

Zy schreit bitterlyk.

RAIMOND.

Ach, mejufvrouw! geloof. . . (*Stil.*) Welk een hart bedroef ik! . . . Ik kan het hier niet langer houden. . . Gaan wy: ik zou alles ontdekken.

Hy gaat schielyk heen.

DERDE TOONEEL.

SOFIA, hevig bedroefd.

Het is gedaan: hy is niet meer! . . . De éénigste hoop, die my overblyft, is hem te volgen. Vertroosten wy ons:

myn

myn hart zegt my dat ik niet langer leden zal... ô Robert! . . Robert! waarom het eerst te sterven! . . .
 Waarom my op een waereld te laten, waar ik niets dan u beminde! — Boomen! . . . Boschjes! . . . Zodenbank! . . . Hy zal u niet meer zien! . . nooit! Welaan, ik moet dit kasteel verlaten; men zou 'er my nog van liefde spreken, terwijl ik niets dan de dood begeer! . . .
 Daar valt my iets in. . . Ik kan by Willem gaan, zyne kinderen aannemen, en het gantsche gezin gelukkig maken. . . Dáár zal men my van niets dan van Robert spreken, van hem alléén: zy zullen myne smart eerbiedigen, zy zullen met my schreijen. . . Ach! ik voel het, men is minder ongelukkig wanneer men nog weldadig kan wezen.

VIERDE TOONEEL.

SOFIA, MAURITS.

MAURITS, *met eene geveinsde droefheid.*

Ik zie te wel, mejufvrouw! dat gy onderricht zyt van het verlies, dat wy lyden. . . Het betreft ons beiden, en onze plicht is onze traanen te veréénigen.

SOFIA.

Deze foldaat was dan ook voor u gezopden door uw broeder? . . . Ach! wy verschillen te veel om samen te kunnen schreijen. Ik verlies alles. . . en gy, gy zeggepraalt.

MAURITS.

Het belang zou myn gevoel niet kunnen veranderen. Ik ben verre van uw smart te onteeren.

42 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

SOFIA, *met een' zucht.*

Ach! zo gy haar billykt, waarom haar dan te floren!

MAURITS.

Ik heb gevreesd dat men uwe gevoeligheid nietgenoeg
gespaard hadt, en ik kwam uwe ziel versterken tegen den
dodelyken slag, dien deze tyding u moest toebrengen.

SOFIA.

Myn hart heeft de eenzaamheid nodig, en is niet in
staat vertroosting en te geven noch te ontfangen.

Zy wil heen gaan.

MAURITS *houdt haar tegen.*

Hoe! my altoos te ontvlugten, my zelfs te verwyten
het gevoel dat my aan uwe schreden verbindt! Ik heb
u een oogenblik van gemelykheid moeten vergeven, die
myn te sterke aandrifft u zonder twyfel veroorzaakt heeft.
Maar de tyd der verachting is voor u voorby, en gy ge-
voelt hoe tergend dit woord is voor een hart dat niet
minder edel, niet minder verheven is, dan dat van
Robert.

SOFIA.

Ach! geniet de goederen, die zyn dood u overlaat;
maar in 's Hemels naam, en by myn traanen, beledig
zyne asch niet!

MAURITS.

Zeg my ten minsten, schoone Sofia!.. Dat gy my
niet veracht.

SOFIA.

Ik kan niet meer haten, noch verachten. Helaas! alles is my voortaan onverschillig.

MAURITS.

Ach, Sofia! zo de gedachtenis van Robert u dierbaar is, waarom vervult gy dan zyn' laatste wil niet, door van myne hand den rang en het vermogen te ontfangen dat hy voor u bestemde? Uw lot is over de twee broeders te gebieden. Kom, alles is gereed: het outer wacht u. . . Wees de echtgenoot van Maurits, en alles is aan uwe voeten.

SOFIA, *verwonderd*.

Ik uwe echtgenoot!

MAURITS.

Is myne aanbieding eene schande?

SOFIA, *op den brief wyzende, dien zy waant van Robert te zyn.*

ô Myn Robert! zie by uw doodkist dit monster uw weduwe honen!

MAURITS, *verwonderd en met woede*.

Gy durft weigeren. . . .?

SOFIA.

En gy, wat durft gy?

MAURITS.

Gy zyt in myn vermogen.

SOFIA.

De wetten zullen my beschermen.

MAU.

44 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

MAURITS.

Bedenk dat ik, na u gebeden te hebben, u als meester zal kunnen spreken.

SOFIA.

Deze laatste trek ontbrak nog aan alle uwe trouwloosheden.

MAURITS, *haar by de hand nemende.*

Ik moet u dan bewyzen. . .

SOFIA, *zich verdedigende.*

Hoe! zelfs geweld! . . .

MAURITS *sleept haar voort.*

Ja; moet ik u naar het outer slepen? . . Ik wil. . .
Ik eisch. . .

SOFIA, *ontruikt hem zyn' dolk.*

Ach, verrader! (*Hy laat haar los; zy zet hem den dolk op de borst.*) Ik vrees u niet meer.

VYFDE TOONEEL.

MAURITS, SOFIA, ROBERT.

ROBERT, *tegen Maurits.*

Wat doet gy? Mynheer! wie gy ook zyt, eerbiedig eene vrouw; hou op haar te honen.

SOFIA.

Ten kosten van myn leven ware ik zyn' toeleg vóórkomen.

Zy werpt den dolk weg; Maurits raapt hem op.

MAU.

MAURITS.

Maar gy, die my lesfen durft geven, wie zyt gy? Met wat recht komt gy hier in? Wat komt gy hier doen?

ROBERT.

Ik ben de baron Albert! ik zoek eene juffer, die in een' der torens van dit kasteel woont.

MAURITS.

Haar naam?

ROBERT.

Sofia van Northal.

SOFIA.

Wie? Ik!... Helaas! wie kan nog belang in myn lot stellen?

MAURITS.

Van wien?

ROBERT.

Dit is een geheim, dat ik u niet mag vertrouwen.

MAURITS.

Weet gy dat hier alles myn gezag onderworpen is? En dat ik den onbeschaamden kan doen straffen, die my zou durven tegenstreven? Nog eens, van wien komt gy? Antwoord my: uw leven hangt 'er van af.

SOFIA, *tegen Robert.*

Ach, spreek! ik bezweer u!... Dat ik geen oorzaak van een ongeluk zy. Ik gevoel niets in myne ziel dat my vreemd kan zyn.

ROBERT.

Ik veracht zyn bedreigingen; maar gy wilt het, het
is

46 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

is genoeg. Weet dan dat ik kom van wegen myn' vriend Robert, graaf van Moldar.

SOFIA geeft een' gil.

Van Robert!

MAURITS, verwonderd, stil.

Van myn' broeder!.. een dodelyke siddering grypt my aan.

Hy beschouwt Robert.

SOFIA.

Ach, mynheer! ik weet te wel dat 'er geen Robert meer voor my is!

ROBERT.

Wat zegt gy? Geen Robert meer! (Stil.) Rampzalige!

SOFIA.

Lees zelf. Ziedaar den brief, dien hy nog vóór zyn dood geschreven, en dien een foldaat my gebragt heeft.

ROBERT, verwonderd.

Een brief. . . . Vóór zyn dood. . . Gebragt door een' foldaat. . . Sta my toe.

Hy leest.

MAURITS, beschouwt Robert ongerust.

Zyne trekken... zyn houding... zyn gedrag. . . .

ROBERT, leest.

Deze brief is een verradery, en de foldaat een schelm: Robert van Moldar leeft.

MAURITS, verschrikt, stil.

Wat hoor ik!

SOFIA.

Hy zou leven. . . God!

MAURITS, *stil.*

Myn ontwerp is te niet.

SOFIA, *met gevoel.*

Ach! bedrieg myn smart niet. . . Hy zou leven!

ROBERT.

Ik heb hem gezien, ik heb hem gesproken.

MAURITS, *stil.* .

Zou hy het zelf zyn?

SOFIA.

Hoe? Op wat plaats? In welk een land?

ROBERT.

In Frankenland.

MAURITS, *stil.*

Het zy een ander of Robert, ik moet my eerst van hem verzekeren.

Hy gaat heen.

Z E S D E T O O N E E L.

SOFIA, ROBERT.

SOFIA, *in traanen.*

Ach! zo hy wist hoe veele traanen ik om hem gestort heb, hy zou het zich nooit vergeven dat hy my verlaten heeft.

R O.

48 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT, *met hitte.*

Hy u verlaten!... Maar hoe! uit het vaderlyk huis verbannen, ontërfd: verdrukt, vervolgd van allen kant, wat zou hy u kunnen aanbieden?

SOFIA.

Een stroohut en zyn hart.... Ik zou niets meer te wenschen hebben.

ROBERT.

Zo rampzalig als hy is. . .

• SOFIA, *fchielyk.*

Ach! wat zyn lot zy, myn geluk is, daarin te deelen.

ROBERT.

Zyn lot is verschriklyk.

SOFIA, *hem zacht by de hand nemende.*

Spreek, is hy in nood?... Ik heb nog juweelen... Ik zou ze niet gedragen hebben dan om hem te behagen: het zal my aangenaam zyn, voor hem my 'er van te ontdoen. . . Wat zie ik! gy schreit?

ROBERT, *aan haare voeten.*

Ach, Sofia!

SOFIA, *verwilderd,*

Myn Robert!

ROBERT.

Uwer onwaardig.

SOFIA.

Het is onmogelyk!... Men komt.. Sta op en veins, of wy zyn beiden verloren.

Z E-

ZEVENDE TOONEEL.

ROBERT, SOFIA, MAURITS, WACHTEN.

MAURITS, *tegen de wachten.*

Daar is hy. Schiet allen toe, grypt hem en brengt hem in den toren: uw leven zal my voor hem instaan.

De wachten willen hem aangrypen.

ROBERT, *toont hen twee pistoolen.*

Elendigen! de eerste die nadert is des doods.

MAURITS, *tegen de wachten.*

Wat wacht gy?

SOFIA, *zich tusſchen hen werpende.*

Gy zoudt durven. . . een' vreemdeling. . . den vriend van uw' broeder. . .

ROBERT, *tegen Maurits.*

Gy zyt het, dien ik straffen moest voor het ſchenden der gasterijheid in my; u, die geen moed hebt dan om eene vrouw te henen.

MAURITS, *tegen de wachten.*

Gy hoort hem, en blyft beſluiteloos? . . .

SOFIA, *ontſeld.*

Wat is zyn misdaad? Wat heeft hy gedaan?

MAURITS, *tegen de wachten.*

Ziet gy niet dat hy een der ſruikrovers is, die deze ſtrek ontrusten, en wier hoofd op prys geſteld is?

50 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

SOFIA, *nog meer ontsteld.*

Hy een struikrover!... Ach! gelooft het niet: hy is de vriend van zyn' broeder, van Robert, uw' weldoener.

MAURITS.

Indien zyne oogmerken zuiver zyn, heeft hy niets te vrezen: ik zal hem recht doen; maar voor alles wil ik dat hy zyne wapens aflegge, en zich aan myn genade overgeve.

ROBERT.

Monster! aan uw genade!... Weet dat ik de vryheid niet dan met het leven zal verliezen.

MAURITS.

Wel nu, wachten! gehoorzaamt.

SOFIA, *op een bank vallende.*

ô God!

De wachten leggen op hem aan; hy verwacht hen met de pistool in de hand.

AGTSTE TOONEEL.

ROBERT, SOFIA, MAURITS, FORBAN, WOLBACH, ROLLER; *deze drie laatsten komen met een groot gerucht van verscheiden kanten op het tooneel, met den fabel in de handen gevolgd van eene menigte struikrovers.*

WOLBACH, *achter op het tooneel.*

De Kapitein!... Duizend donders! waar is de Kapitein?

FOR-

FORBAN, *gevolgd van de anderen.*

Dood en verdoemenis! waar is hy? waar is hy?

ROLLER.

Daar is hy. (*Tegen de wachten.*) Laat af, rampzaligen!

FORBAN.

Legt neder het geweer!... Gy aarfelt?

WOLBACH, *hen dreigende.*

Legt neder het geweer, zeg ik u! . . . Of uw leven is een droom.

ROBERT.

Wolbach! geen geweld.

ROLLER, *tegen Robert.*

Wat wilt gy dat wy met hen doen?

ROBERT.

Ik wil dat men hen spare: zy zyn ongelukkig genoeg de slaaven van een' tyran te zyn. (*Tegen Forban, op een' strengen toon.*) Maar gy, Forban! wat doet gy hier? Roller en Wolbach zyn de eenigen die my moesten volgen.

WOLBACH.

Het gezicht der gewapende lieden, die de pleinen van het kasteel vervuilen, veroorzaakte my eenige ongerustheid: ik mengde my in de menigte, en vernam dat het kasteel moest aangevallen worden door struikrovers, waarvan het hoofd zelf gekomen was, om de plaats op te nemen. Ik was voor uw leven beducht en heb gedacht

52 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

de versterking te moeten vragen, die Forban heeft beloofd te brengen.

Sofia bezwymt.

ROBERT.

Hemel! zy sterft!

Hy ondersteunt haar.

NEGENDE TOONEEL.

DE VORIGEN, ROSINSKY.

ROSINSKY, tegen Robert, in 't geheim.

Een aanmerkelyk gedeelte krygsvolk doet zich van de hoogte van dezen heuvel bespeuren: in een half uur zyn zy aan den voet van dit kasteel; ik kom u waarfchouwen en uw bevelen ontfangen.

ROBERT, *Sofia nog ondersteunende.*

Dat men zich gereed make om te vertrekken.

Verscheiden rovers gaan heen.

ROLLER, *op Maurits wyzende.*

En wat beveelt gy met dien rampzaligen?

ROBERT.

Niets. (*Tegen Sofia.*) Herstel u, mevrouw!

WOLBACH.

Hy kon u tot gyzelaar strekken.

ROBERT, *op een' vasten toon.*

Wolbach! ik heb geen raad nodig. (*Tegen Sofia, met*

eerbied.) Herneem uw' geest, versterk u, mevrouw! Robert zal het onthaal niet weten, dat men zyn' vrind gedaan heeft... Gy zult hem ongetwyfeld wederzien; want zyne standvastigheid moet boven zyne rampen verheven zyn, vermits hy van Sofia bemind wordt. (*Tegen Maurits.*) En gy, zo gy uw leven lief hebt, eerbiedig deze vrouw. Wee den elendigen, die haar den minsten hoon zou durven aandoen! — Ik belast u, Forban! voor haar te zorgen. (*Tegen Sofia.*) Waar wilt gy dat men u bringe?

SOFIA.

Ach! by Willem den pachter.

ROBERT.

Forban! twaalf mannen tot haar geleide.

FORBAN.

Maak staat op my: ik verantwoord op myn hoofd.

Sofia wordt gevolgd van Forban en verscheiden rovers;

Robert groet haar eerbiedig.

ROBERT, *tegen de overige rovers.*

Wel aan.

Zy vertrekken allen, en bespotten Maurits, wien zy voorby gaan.

T I E N D E T O O N E E L.

MAURITS, *woedende.*

Ik heb hem dan eindelyk herkend! . . . Ja, het is myn broeder! . . . myn medeminnaar! . . . Het is Robert

54 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

zelf die aan het hoofd is! . . Hy kwam my trouseren... en die lafhartigen laten my aan het welgevallen van dien struikrover ten prooi! . .

Hy werpt zich van spyt op de zodenbank, en peinst.

E L F D E T O O N E E L.

MAURITS, BERTRAND.

BERTRAND.

Ik kom u bericht brengen van de boodschap, waarmede gy my belast hebt.

MAURITS, *verschrikt.*

Ik weet alles. De graaf van Marpurg is vermoord... Bertrand! het zelfde lot dreigt my mischien.

BERTRAND.

Men komt u te hulp: verscheiden regimenten verschynen in het veld.

MAURITS.

Is het wel waar, Bertrand? Zyt gy niet bedrogen?

BERTRAND.

Zy zullen aanstonds voor de poorten van het kasteel zyn. Het verblyf der struikrovers is ontdekt, en reeds maakt men zich gereed hen op het spoor te volgen.

MAURITS, *met drift.*

Dat men zich vooral van hun hooft verzekere... dood of levendig, dat hy my geleverd worde... Tot dezen prys kunt gy het leven beloven aan de anderen. (*Stil.*) Sofia!... Robert! . . . Elendigen! . . . Beeft: het oogenblik myner wraak is naby!

Einde des derden bedryfs.

VIER-

VIERDE BEDRYF.

Het tooneel verbeeldt een somber bosch. De struikrovers zyn in groepen verspreid, eenigen liggen op den grond en spelen met dobbelsteenen; anderen drinken, roken of slapen.

Op den eenen kant, op den voorgrond, is Razman, ziende met aandacht eenige papieren na, en bedient zich van tyd tot tyd van een potlood, dat hy in de hand heeft. Op den anderen kant vanden voorgrond is een rover, die een boek dicht doet en een gesprek met twee zyner makkers schynt te vervolgen. Men ziet op den grond eenige kruiken met wyn, en glazen.

EERSTE TOONEEL.

RAZMAN, STRUIKROVERS.

EEN ROVER, *een boek dicht doende.*

Ji; ik hou het staande, tot schande van deze eeuw: ons geslacht is verbasterd. De man van heden gelykt niet meer naar dien van eertyds, dan het leven van een' houthakker naar dat van een' Sybariet; of het hoofd van een' petit-maitre naar het borstbeeld van Marius... Kyk, als ik de harsfens gevuld heb met eenige bladzyden van Plutarchus, en myne aanmerkingen by geval lopen over de kleine woelingen en den bekrompen aart myner tydgenooten, geloof ik uit een' kring van groote mannen

56 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

te komen, om my te verlustigen met een oogenblik de marionnetten te zien dansen.

EEN ANDERE ROVER.

Bravo! een glas wyn daarop, en uw rede zal beter werken.

Zy schenken in.

RAZMAN, *papieren doorzoekende.*

Welk een gruwel! Ziedaar ontegenspreeklyke bewyzen.

DE EERSTE ROVER, *na gelezen te hebben.*

Zyt gy niet van myn gevoelen, Razman?

RAZMAN, *in woede.*

Laat my in rust. . . Ik ben verontwaardigd tegen alles wat den naam van mensch draagt. . . Die baron van Starfelds is een monster.

DE EERSTE ROVER.

Het is om hem te veroordeelen dat de rechtbank morgen vergadert. De kapitein heeft my belast hem te verdedigen; maar hoe zal ik dat doen? Ik heb het gantsche oord dóórgelopen, om ééne enkele daad in te winnen, die tot zyn voordeel kan spreken; maar niets. . . En ik zou éen geheel boekdeel kunnen byéénbrengen van de gewelddadaryën die hy bedreven heeft.

RAZMAN, *papieren doorlopende.*

Een' gryzaard in ketenen te houden. . . gedurende vyftien maanden! . . hem aan zyne vrouw ontnemen. . . aan zyne kinderen. . . het gantsche gezin vernielen! . .

On

Om een' snaphaanschoot op een' rheeboek!... (*Hy vervolgt, in gedachten.*) Op een' rheeboek! . . . en diergelijke gruwelen worden in Duitschland bedreven! en nog in de vyftiende eeuw, jegens een volk, dat Cezar bedwingen, maar nooit tot slaaven kon maken. . . Dood en duivel! kameraads! vertrouwen wy op onzen kapitein. Laten wy onze verrichtingen niet alleen bepalen om de verdrukkers van ons vaderland te straffen, maar onze weldaaden algemeen maken. Ontleden wy de rechten, die de natuur ons geslacht geschonken heeft; richten wy deze openbaare bekendmaking van alle volken, gebogen onder het juk der tyrannen; aan alle menschen, die nog in staat zyn de waardigheid van hun aanzyn te gevoelen; wekken wy onze landgenooten, dat zy zich met ons veréénigen, en Duitschland zal een vrye staat worden, by welken die van Rome en Sparte maar nonnenkloosters zouden geweest zyn. — Laat ons drinken, kameraad! (*Hy schenkt in*) De gezondheid van kapitein Robert!

DE EERSTE ROVER *schenkt in.*

Van onzen generaal Robert!

DE TWEEDE ROVER.

Van den grooten hervormer Robert!

EEN DERDE ROVER, *drinkt.*

Van den eersten der menschen Robert!

RAZMAN, *na gedronken te hebben.*

Dat dit het bloed ware van den laatsten der tyrannen!

58 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

DE EERSTE ROVER.

Ik zou het myne geven om het te verwerven.

RAZMAN.

Geduld! hun ryk loopt ten einde. — Herinnert u de woorden van den kapitein, toen wy, na hem aangevallen te hebben in de bosfchen van Bohemen. voor zyne voeten vielen, en hem baden om ons hoofd te zyn. „Ja, ik zal het „zyn,” zeide hy, „zo gy my zweert rechtvaardig te „zyn. Rome wierdt gegrondvest door ftruirovers, „en Rome wierdt niet te min meesteresfe van de wae, „reld: dat dit voorbeeld u beziele, en doen wy voor „Duitschland, het geen zy voor het heel-al deden.” Robert heeft het ons beloofd, kameraads! hy zal zyn woord houden.

DE EERSTE ROVER.

’Er is niets zo groot waartoe hy niet in ftaat is; maar zyn ontwerp cifcht. . . .

RAZMAN.

Hoofden, harten, en armen toegewyd aan Robert.

DE EERSTE ROVER.

Ziedaar misfchien den kapitein.

TWEEDE T O N E E L.

DE VORIGEN, FORBAN.

FORBAN.

Robert is te rug. Is hier niets gebeurd federt zyn vertrek?

RAZ-

RAZMAN.

Niets; maar is 'er by u eenige schermuttfeling geweest?

FORBAN.

Neen: niet een vingerknip. (*Hy fchenkt in.*) Men maakte de harsfens van den kapitein warm; wy zyn in tyds gekomen, en alles is bevredigd.

ALLE DE ROVERS.

Den kapitein?

RAZMAN.

En gy hebt het daarby gelaten?

FORBAN.

Hy heeft ons verboden te beginnen... Daar is hy. Zo 'er hier zyn die de wyn bevargen heeft, raad ik hen hem te ontwyken, want hy is zo verwoed als een tyger.

DERDE TOONEEL.

DE VORIGEN, ROBERT, WOLBACH, ROLLER
en ANDEREN.

*De rovers die op den grond liggen slaan op, zodra
Robert op het tooneel komt.*

ROBERT, den wyn ziende.

Wat is hier gebeurd?

RAZ-

50 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

RAZMAN.

Wy hebben op uw gezondheid gedronken, kapitein! ik heb het rolletje dukaaten aangesproken, waarmede gy my beschonken hebt.

ROBERT, *koel.*

Gy kost 'er een beter gebruik van maken, — Laat my alleen: ik heb nodig een oogenblik alleen te zyn.

Alle de rovers vertrekken, uitgezonderd Razman en Forban, die zich in het verschiet houdt zo lang Robert en Razman samen spreken.

VIERDE TOONEEL.

ROBERT, RAZMAN, FORBAN.

RAZMAN.

Ziedaar het bericht, waarmede gy my belast hebt: ik heb het afgemaakt.

ROBERT, *na het papier ingezien te hebben,
op een' strengen toon.*

Tegen den baron van Starfelds! . . . Hoe! een werk van zulk een gewigt. . . gedaan in een' roes. . . met het glas in de hand. . . de harsfens verhit! . . . En gy durft het my vertonen? . . .

RAZMAN.

Kapitein! ik herinner my myne eeden en ken myn' pligt. Myn hoofd was gezond, en myn hart rechtvaardig, toen ik het opstelde. Ik roep tegen my-zelfen
al

al de strengheid der rechtbank in, als men my kan overtuigen van de minste vergroting.

R O B E R T.

Het is genoeg. Morgen, met het aanbreken van den dag, vergadert de rechtbank, gy kunt 'er u op voorbereiden; maar het zyn vooral daadzaaken, die wy moeten hebben.

Hy geeft hem het papier weder.

R A Z M A N.

Het zal 'er u niet aan ontbreken.

Hy gaat heen.

V T F D E T O O N E E L.

R O B E R T, F O R B A N.

F O R B A N.

Een woord, kapitein!

R O B E R T.

Spreek.

F O R B A N.

Wy hebben een' verrader onder ons: hy legt op u toe.

R O B E R T.

Noem hem.

F O R B A N.

Rofinsky. Gy verliet ons naauwlyks, toen ik wandelende twee schreden van hier een man bespeurde, die, begunstigd door de heggen, onze gangen scheen te bespie-

62 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

spieden. Zyn geheimzinnige houding treft my, ik nader, hy wil vlugten, ik hou hem tegen. Verschrikt door myne bedreigingen, „bekent hy belast te zyn met een' brief voor Rosinsky: deze naam verdubbelt myne nieuwsgierigheid, ik ondervraag hem, hy ontfelt, hy flamert, ik toon hem een pistool: op dit gezicht werpt hy zich voor myne voeten, en voegt 'er by dat de naam van Rosinsky hem een valsche naam schein; dat berichten, dezen dag aangekomen, zyne tegenwoordigheid in het naburig dorp vereischen, alwaar hy door een' kourier gewacht wordt. . . Deze brief kan voor het overige het raadfel oplossen.

Hy geeft hem den brief.

ROBERT, dien beschouwende.

Hy is verzegeld.

FORBAN.

Kapitein! denk dat uw hoofd op prys gesteld is: die jongman wil u overleveren: ziedaar myn gevoelen.

ROBERT.

Het is genoeg. Zend my Rosinsky.

*Forban vertrekt. Robert steekt den brief in zyn' zak,
en werpt zich droevig aan den voet van een' boom.*

ZESDE TOONEEL.

ROBERT.

Welk een noodlot! . . . Alles spant samen tegen myn leven. . . Een enkel wezen op de waereld stelt belang

lang in my, het is Sofia. . . en ik moet haar voor altoos verlaten! . . . Ach, Maurits! neen, nooit heb ik u beledigd, en gy hebt het enkel oogenblik van vreugd, dat agt jaaren ramps uw' broeder hadden aangeboden, vergiftigd! (*Hy staat op met onderwerping.*) Twyfelen wy 'er niet aan, 'er zyn menschen, geschapen om alle rampen te ondergaan; menschen, tegen wie het noodlot zich wapent om hen zonder tusfschenpozing te vervolgen, en op wie de hand der rampzaligheid onbeweeglyk rust... Ik moet myn lot vervullen.

Z E V E N D E T O O N E E L.

ROBERT, ROSINSKY.

ROBERT.

Nader. (*Hy ziet hem lang aan.*) Rosinsky! men verdenkt u van een verraad.

ROSINSKY, *verwonderd.*

My?

ROBERT.

U-zelfven.

ROSINSKY.

Ik ben 'er niet in staat toe: ziedaar al myn antwoord.

ROBERT.

Ik wil het geloven. Ik vrees niets van een' edelmoe- dig' man, en ik acht myn leven te weinig, om het aan een' verrader te betwisten; maar wee hem, die op dat myner makkers zal durven toelleggen!

A G T.

64 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

AGTSTE TOONEEL.

DE VORIGEN, FORBAN.

FORBAN.

Kapitein! wy zyn ontdekt: verscheiden benden zyn aan den ingang van het bosch. Wat beveelt gy?

ROBERT, *gerust.*

Ons te verzamelen en hen af te wachten. (*Hy beschouwt Rosinsky.*) Wel nu, Rosinsky! . . . dit nieuws.. (*Hy geeft hem den brief koel over.*)

ROSINSKY, *verwonderd.*

Een brief! . . . Men heeft my verraden... (*Hy neemt den brief, breekt hem open en biedt hem Robert aan.*) Daar, lees en oordeel.

ROBERT, *weigert hem.*

Gy biedt hem aan, het is genoeg.

ROSINSKY.

Kapitein! weldra zult gy my beter kennen. (*Heen gaande.*) Laat ons door dezen brief zien of ik heb kunnen slagen om zulk een' zeldzaam' man te behoeden.

NEGEND E TOONEEL.

ROBERT, FORBAN, RAZMAN, WOLBACH,
ROLLER, STRUIKROVERS.

ROLLER, *gevolgd van Rovers.*

Te wapen, te wapen, kapitein! in tien minuten zyn wy ingesloten.

RAZ-

RAZMAN, *gevolgd van rovers.*

Kapitein! verscheiden duizenden dragonders, jagers en
husfaaren doorkruisfen het bosch, en sluiteneen kordon
om ons.

ROBERT, *gerust.*

Forban! is de bende by elkaar? Hoe veel zyn wy?

FORBAN.

Driehonderd tien man; waarvan vier gekwetst, met
Razman.

RAZMAN.

Ik heb geen tyd om het thans te zyn. (*Tegen een' ro-
ver.*) Kameraad! doe my dien doek af: ik ben genezen.

ROBERT.

Hebben wy kruid en lood?

FORBAN.

In overvloed.

RAZMAN *springt op van vreugd.*

Kruid en lood om een geheel leger te verdelgen!

ROBERT.

Zyn uw wapens in orde?

ALLE DE ROVERS.

Ja! ja!

ROBERT.

Vrinden! bereidt u, de dag zal heet zyn. Zo'er on-

E

der

66 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

der u zyn die het gevaar vrezen: het is nog tyd, dat zy zich ontkleden en vertrekken: ik zal zeggen dat het reizigers zyn die wy uitgekleet hebben.

FORBAN.

Ik sta voor myne bende in: wy zullen op hen aanvallen als woedende leeuwen.

RAZMAN.

Dezelfde moed bezielt ons allen; vooral geen kwartier.

WOLBACH.

Geen kwartier! — Kom aan, kapitein! bevel: wy zullen u volgen in de poelen van de hel.

Zy schikken zich in gelederen.

EEN ROVER.

Kapitein! een afgezondene onzer vyanden, die met woorden van vrede zegt belast te zyn, vraagt u te spreken.

ROBERT, *na eenig zwygen.*

Hy kome.

De rover vertrekt.

T I E N D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, EEN AALMOESSENIER.

DE AALMOESSENIER.

Mynheeren! het is een bedienaar van den godsdienst die voor u verschynt. Ik ben alleen; maar achter my zyn drie duizend mannen, die voor myn leven waken.

RO-

ROBERT.

Nader, en spreek zonder vrees. Wat is uw last?

DE AALMOESSENIER.

De oppermagtige regering, die uitspraak doet over het leven en dood van uw's gelyken, zendt my by u. (*Tegen Robert.*) Maar het is tot u vooral dat zy my zendt; tot u, het hoofd van hen die omzwerven onder uw bevelen; tot u, wiens bestaan niets dan een kring van moorderyën is, en wiens hand nog druïpt van het bloed van den graaf van Marpurg. Tel uwe misdaden, en oordeel uit haar getal wat uw straf moet zyn. Wel nu, zo gy besluit u te onderwerpen, zo gy u aan de goedertierenheid der regering overgeeft, die de oogen zal sluiten voor de helft van uwe misdaden, en voor de duizend dooden die zy verdiend hebben, kon mischien zelfs de zachtste nog voor u bewaard zyn.

*De rovers maken een beweging van verontwaardiging.*WOLBACH, *tegen Robert.*

Dood en verdoemenis! ik kryg lust hem de woorden met fabelslagen af te breken.

ROLLER, *tegen Robert.*

Neen, ik! . . ik!

ROBERT, *tegen de rovers.*

Dat geen van u de stoutheid hebbe hem te naderen. (*Tegen den aalmoesfenier.*) Mynheer! gy ziet ons driehonderd sterk, gewoon aan het vuur, en onbekwaam om te vlugten: rondom ons zyn, ik weet het, drie

68 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

duizend mannen, ten minsten vergrysd onder de wapenen. . . Wel nu, hoor myn antwoord. Ik heb, het is waar, allen dwang verbroken, en overal den schrik onder de snooden gebragt. . . Ja, het bloed van den onderdrukker Marpurg verft nog de klederen die my bedekken; maar dit is niet genoeg. . . (*Hy strekt zyn hand uit en trekt een' ring van zyn' vinger.*) Ik rukte dezen robyn van de hand eens ministers, die, om zyne toomelooze weelde te voldoen, de schatkisten van den staat uitputte, terwyl hy de hovelingen overlaadde met het zweet en bloed der verdrukte volken. Ik ontmoette hem op de jagt, omringd van zyne vleijers; een dolksteek maakte een einde aan zyne verdrukking: myn rechtbank hadt hem veroordeeld.

DE AALMOESSENIER, *keel, met gekruiste armen.*

Gy durft zulk een' moord bekennen?

RAZMAN.

Verborg Herkules de zynen?

ROBERT.

Deze diamant was die van een' laagen magistraat, die het recht verdraaide, en de wetten, waarvan hy de tolk was, deedt plooijen. Hy vernielde twee huisvaders, om een' der bloedverwanten zyner maitres te verryken. Myn rechtbank sprak zyn vonnis uit.

WOLBACH.

En ik heb het uitgevoerd.

ROBERT.

Deze fasier eindelyk herinnert my alle de misdaden der lieden van uwe orde: hy was aan den vinger van een' schynheiligen prelaat, die de vasten en de onthouding predikte; terwyl hy zyn leven in ongebondenheid doorbragt. De onbeschaamdheid van zyne wanbedryven, zyne zedenloosheid onteerden het volk, dat hy de oogen hadt weten te verblinden om verkoren te worden. De poorten van zyn paleis, dat naar de woning van een' Sybariet geleek, wierden met luidruchtigheid geöpend op het naderen van den getytelden ligtmis, en een leger van bedienden verwyderde van dezelve met smaad den tachtigjaarigen blinden, die zyn mededogen kwam sneken. Hy ontsnapte de armen eener schaamteloze vrouw, om voor het outer een nieuwe heiligschennis te bedryven; ik verraste hem dáár, en doorboorde hem het hart.

DE AALMOESSENIER, *woedende.*

Een prelaat! . . . En de hel heeft zich niet onder uwe voeten geöpend? . . .

ROBERT, *koel.*

Neen, zy heeft zich gefloten onder de zynen.

FORBAN, *lagchende.*

Hy deedt haar een redelyk schoon geschenk. . .

DE AALMOESSENIER, *tegen Robert,*
met woede.

Wie heeft u zyn' rechter gemaakt? . . . Wie gaf u het recht hem te straffen?

70 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT, *fier.*

Wie? . . . De onrechtvaardigheid der rechtbanken, die zich lieten omkopen, en de krachteloosheid der wetten, die hem niet meer konden achterhalen. Sints te veele eeuwen was de zwakke het speeltuig van den sterken: 'er ontbrak een rechtbank, die den eenen kon straffen en den anderen beschermen: het is dierhalven dat de schelmen zyn veröordeeld, die ik u beschreven heb. . . Neem alle deze ringen, zegels hunner schande. (*Hy haalt eenige papieren uit zyn' rok.*) Ziedaar de bewyzen hunner misdaden, en hun doodvonnis: breng ze aan uwen raad, dat hy ze zie, en beve ons gedwongen te hebben rechtvaardiger te zyn dan hy.

DE AALMOESSENIER.

Dit is dan uw antwoord? (*Tegen de rovers.*) Wel nu, hoort gylieden dan wat de regering my belast heeft u bekend te maken. Zo gy op het oogenblik haar den schelm, die zich uw hoofd noemt, overlevert, schenkt zy u niet alleen het leven; maar zelfs het aandenken uwer misdaden is uitgewischt. Gy treedt weder in de famenleving: de weg tot eer is u geöpend: wel aan dan, verzekert u van hem en zyt vry.

ROBERT, *tegen de rovers, na een langdurig zwygen.*

Hoort gy, mynheeren! gy zyt ingesloten, slaaven, men biedt u de vryheid. Gy zyt veröordeeld, gedoemd. . . nogthans men laat u het leven. . . Aarfelt gy? . .

gy? . . . Is het zo moeilyk tusſchen de ketens en de vryheid te kiezen?

DE AALMOESSENIER, *verwonderd.*

Deze man is uitzinnig. (*Tegen de rovers.*) Zoudt gy twyſelen aan de belofte der regering? Zie hier uw pardon, *gezegeld en getekend van alle de leden.*

Hy geeft hen het papier over.

ROBERT, *tegen de rovers, met kracht.*

Gy antwoordt niet? . . . Denkt gy dezen haag van bayonetten, die u omringt, om te werpen? Of ſtelt gy 'er eer in, het gevaar te trotſeren, in de hoop van met my te vallen, en dus den dood der helden te ſterven? (*Met verhevenheid*) Ach! misleidt u niet! zy zullen u die eer niet bewyzen, zy zullen u niet behandelen als ik; maar als vuige rovers, als dienſtbare werktuigen, die ik gebruiken wilde om de ſtoutſte ontwerpen, de gewigtigſte ondernemingen, uit te voeren. . . Hoort deze kreeten? De kring rukt aan: 'er blyft u niet dan een oogenblik over. . . Men nadert. (*Met nadruk.*) Ik ontfla u van alle uwe eeden.

Alle de rovers nemen een droevig ſtilzwygen in acht.

DE AALMOESSENIER, *hoogst verwonderd.*

Ik ſta verſtomd.

ROBERT, *tegen de rovers.*

Zyt gy bevreesd dat ik, door een' lafhartigen zelfmoord, het verbond vernietigen zal, dat my aan u hecht? . . . Neen! zietdaar alle myne wapenen. (*Hy*

72 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

werpt zyn' fabel, dolken en pistoolen weg.) Levert my over; ik sta van alles af; tot zelfs het recht dat ik op myn' perfoon heb. . . Vreest gy eenigen tegenstand?... Ik bind myn' arm aan dezen eikenboom. . . Beschouwt my: ik ben weerloos: een kind zou my kunnen overweldigen. (*Met de grootste gemoedsbeweging.*) Laat zien wie het eerst de hand aan zyn' kapitein zonder wapenen slaan zal.

FORBAN, *met een hevige ontroering.*

Al omringden alle helfche furiën u om ons te verdagen, wie geen verrader is bescherm den kapitein!

ALLE DE ROVERS, *met een overmaat van vreugd.*

Bescherm, bescherm den kapitein!

WOLBACH, *tegen den aalmoesfenier, terwijl hy het pardon verscheurt en het hem voor de voeten werpt.*

Daar, ziedaar uw pardon: het onze is op de punt van onze fabels.

RAZMAN, *tegen den aalmoesfenier.*

Vertrek van hier, elendige! en zeg uw' raad dat 'er niet één verrader onder de bende van Robert is.

ROBERT, *koel, tegen den aalmoesfenier.*

Ga, en doe verslag van alles wat gy gezien hebt. Struikrovers, zo vol eer, zyn overal onverwinbre mannen. (*De aalmoesfenier vertrekt.*) Myne vrienden! het was geenszins een beproeving, die ik van uw standvastigheid deed; maar om de geen en die ons aanvallen schrik in te boezemen. Ik heb nooit aan u getwyfeld. Myne
vria-

vrinden! gy zyt vry: ik voel my in staat een leger te wederstaan. (*Men hoort den trommel slaan, de trompet steken en kanonschooten.*) Men begint den aanval; dat wy ons niet laten verrasfen. Wel aan, myne vrinden! volgt my. De vryheid of de dood: ziedaar onze wapenkreet.

ALLE DE ROVERS, *heen gaande.*

De vryheid of de dood!

De rovers stellen zich in gelederen, aangevoerd door de voornaamsten, als Forhan, Wolbach, Reller en Razman; Robert is aan het hoofd.

De ftryd begint tusschen twee regimenten, en de fruikrovers; het gevecht nadert op het tooneel onder het gerucht van de trommels, musket- en kanonschooten. De soldaaten vlugten.

Einde des vierden bedryfs.

VYFDE BEDRYF.

Het tooneel verbeeldt hetzelfde bosch als in het tweede en vierde bedryf; maar van een' anderen kant te zien. In het verschiet, ter linkerzyde, een oude toren. Overal op het tooneel liggen gekwetsten op takken van boomen. De rovers zyn allen vermoeid en bedekt met bloed en stof, hunne klederen in de uiterste wanorde. De avond begint te vallen.

EERSTE TOONEEL.

ROBERT, FORBAN, WOLBACH, vóór op
het tooneel; verscheiden STRUIKROVERS
in het verschiet.

ROBERT valt aan den voet van een' boom.

Ach! water, myne vrinden! ik kan niet meer; een weinig water, zo het mogelyk is: de rivier is niet ver-
re, gy zyt zo afgemat. . .

WOLBACH.

Ik loop 'er heen.

Hy vertrekt.

ROBERT.

Wy hebben gestreden als vrinden, als broeders.

FOR-

FORBAN.

3! De dag van den aalmoesfenier zal hen heugen!

ROBERT.

Wat is het verlies van weêrskanten?

FORBAN.

Byna drie honderd man van hen zyn in den stryd gebleven; van ons zeventien gekwetst, een enkele gedood; maar het is de braave Roller. . . Hy heeft wonderen gedaan.

ROBERT.

Ik benyd zyn' dood.

FORBAN.

Hy schein hem te zoeken. Ik heb hem zich in hun midden zien storten, de gelederen kloven, alles nederwerpen wat hem naderde; eindelyk bezweek hy voor de overmagt; doch zo ik hem niet heb kunnen helpen, ik heb hem ten minsten weten te wreken.

ROBERT.

Op de plaats waar hy gevallen is zou men hem een gedenknaald opgericht hebben, zo hy, in stede van voor my óm te komen, gestorven was om de driften van een' heerschzuchtigen minister te dienen. Ziedaar hoe alles in het leven van het lot afhangt. . . . Heeft men Raz-man verbonden?

FORBAN.

Zyn staat is wanhopig: hy-zelf heeft my straks de
dood

76 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

dood gevraagd, om van zyne smarten verlost te zyn.
Ik weet te sterven, zeide hy; maar ik kan niet lyden.
• Ik heb hem dezen droevigen dienst niet durven doen.

WOLBACH *komt weder, en biedt Robert zyn'
hoed vol water.*

Daar, kapitein! ziedaar water zo frisch als ys

ROBERT *drinkt.*

Hoe! Wolbach! schoon afgemat van vermoeidheid...

WOLBACH.

' Niet alleen water, waarde kapitein! maar al myn bloed is tot uw' dienst. Gy hebt my tweemaal het leven gered; of liever de schande bespaard van levendig in hunne handen te vallen. . . Ach! dat Robert altoos myn' arm nodig hebbe, en gy zult zien of Wolbach een weldaad weet te erkennen.

ROBERT, *tegen Wolbach.*

Is 'er dan geen hulp meer voor Razman?

WOLBACH.

Neen. Hy heeft twee schooten in den buik en der-
tien houwen in het ligchaam gekregen. De elendigen
zouden hem in stukken gehakt hebben, zo ik hun me-
nigte niet was komen verstrooijen. . . Maar ik heb hen
doen dansen dat de bruiloft hen heugen zal. . . Doch
waar is Rosinsky gebleven? Ik heb hem niet by het
gevecht gezien.

FQR-

FORBAN.

Ik weet het niet; maar, ik herhaal het, zyn gedrag is zeer dubbelzinnig.

ROBERT.

Stel u gerust; ik sta voor hem in.

FORBAN, *stil.*

Wat duivel van een' man: hy wantrouwt niemant!

T W E E D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, EEN ROVER.

DE ROVER.

Kapitein! Razman nadert aan zyn laatste oogenblik: hy wil u nog eens zien, en afscheid van u nemen.

ROBERT.

Ik kom. (*Stil.*) Het is voor my dat hy zich opgeofferd heeft.

Hy vertrekt.

D E R D E T O O N E E L.

FORBAN, WOLBACH, STRUIKROVERS.

WOLBACH.

Des te beter: zyn elende zal een einde nemen. (*Tegen Forban.*) Maar onze voorraad, kameraad? myn maag is geen vriend van de soberheid.

FOR.

78 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

FORBAN.

Hy is op weg.

WOLBACH.

Onze kas is wel voorzien, hoop ik, en die van den kapitein ook; want zo hy onkosten maakt is het niet voor hem.

FORBAN.

De kas van den kapitein? . . . Neen. Maar zo gy het gebruik wist dat hy 'er van maakt, gy zoudt geen hart moeten hebben, of de traanen van verwondering zouden uit uwe oogen vloeijen. (*Hy geeft hem een papier.*) Daar, lees, dit is de aantekening van het laatste verblyf; maar neem u in acht: de minste onbescheidenheid zou my bederven.

WOLBACH *leest; zyne stem verandert, en
wordt allengskens gevoeliger.*

„ Voor twee weeskinderen, opgevoed aan de hoo-
„ geschool te Leipzig, vyftig dukaaten.

„ Voor de vryheid van een' huisvader, om schulden
„ gevangen, veertig dukaaten.

„ Voor het jaargeid van eene weduwe, met zeven
„ kinderen, honderd dukaaten:

„ Voor den bruidschat eener jonge dochter. . .” (*Hy
geeft hem het papier weder, met eene ontfelde stem.*)
Daar. . . daar. . . ik vrees voor hem in verrukking te
komen. (*Diep doordringen.*) Ik kende zyn' moed, zyne
oprechtheid, de edelheid zyner gevoelens, de verhe-
vent-

venheid zyner ziel. . . Maar ik vermoedde niet dat men van een hoofd van struikrovers het voorbeeld der deugden nemen moest.

FORBAN.

Indien wy den hoogmoed hebben ons menfchen te achten ftem dan toe, Wolbach! dat hy waardig is ons te gebieden.

WOLBACH.

En glorieryk voor ons hem te gehoorzamen.

VIERDE TOONEEL.

DE VORIGEN, ROBERT, *met langzaame fchreden en in gedachten verzonken.*

ROBERT, *langzaam.*

Het is gedaan, myne vrinden! wy hebben onzen vriend verloren. . . Razman is niet meer. . . Roller, Razman, en zo veele anderen. . . Ach! myn herfst is gekomen: de fchoonfte vruchten, de bladen zelfs beginnen op de aarde te vallen. . . Legt u te rusten: ik zal voor u waken. (*Forban gaat achterwaart en legt zich op den grond; Wolbach volgt hem, na Robert een oogenblik befchouwd, en zyne verwondering over zyn karakter getoond te hebben. Robert vervolgt na eenig ftilzwygen.*) Ik heb hem gezien. . . Dit is dan de dood, de ontbinding van ons bestaan! . . . Deze verfchriklyke en nothans ondoordringlyke tufchenruimte, die de tyd van de eeuwigheid fcheidt! . . . Welk een tegenftrydigheid! een
struik-

80 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

struikrover sterft met een gerust oog, een helder voorhoofd. . . de uitdrukking der smart, der vriendschap, is het eenig gevoel, dat hem schynt te bezielen. . . En ik heb de stuiptrekkingen der wanhoop de laatste zuchten zien verslinden van den man, dien men rechtvaardig en weldadig noemde! . . . Is het gebrek aan kracht. . . van geëaardheid. . . zwakheid der zintuigen? . . . Of zou dit oogenblik het einde onzer bestemming zyn. . . onze wederkering tot het niet? . . . Maar dit verlangen naar geluk. . . Deze denkbeelden van volmaaktheid. . . (*Met kracht.*) Dat genoeg, het welk men gevoelt na het verrichten eener goede daad. . . (*Hy beschouwt den hemel.*) Deze algemeene éénstemmigheid. . . deze éénvormige en tevens verschillende beweging van die duizende waerelden, die in het onmeetlyke ronddraaijen. . . Neen, neen, 'er is iets ná ons; want ik heb nog geen oogenblik waar geluk gesmaakt. (*Hy wandelt peinzende.*) Ik heb den dood gezocht: heeft hy, daar ik myn leven moede was. . . (*Hevig*) Ja, ik ben myn leven moede. . . Ik wil den last van myn aanzyn weg werpen. . . En wat kan my wederhouden? . . . Waarom in de gevangenis te kwynen, gedrukt door het tegenwoordige, (*Hy grypt een pistool.*) terwijl ik den sleutel in myne hand heb, die my de poorten der toekomst kan openen? . . . Is 'er een schyn van hoop die myne ziel nog kan vleijen? Hebben de weldaaden, die ik uitstort, eenige aangenaamheid voor my? Men zou ze met afgryzen verwerpen, indien men hem kende, die ze verspilt. . . Maar zo de Hemel wil dát ik mischien lang

lang rampzalig zal leven, zo het noodlot my verbindt aan het verschriklyk beroep, waartoe het my gebragt heeft, staat het aan my om my'er tegen te verzetten? Wanneer de Almagtige de zon gebiedt onze weiden te verdrogen, de wateren de verwoeste velden te overstromen, wanneer hy de brandende winden beveelt den dood in onze streken te brengen, zo hy een' der tyrannen doet ontstaan, die met het leven van het volk spelen, staat het aan ons de diepte van zyne besluiten te doorgronden? hem rekening te vragen van zo veele verwoestingen?... wy, lydelyke werktuigen, die hy gebruikt of breekt, naar zyn welgevallen! . . . Maar Sofia! . . . Ach! Sofia! (*Hevig.*) Hoe! zou zy de hand willen aanvaarden van een' struikrover? haar lot aan dat van een' moordeenaar willen verbinden? zy, de zachtheid, de deugd zelve!... (*Besloten.*) Neen, dit denkbeeld bepaalt my. (*Hy haalt een pistool uit zyn' gordel, en ziet om zich heen.*) Ach, Sofia, gy alleen verbondt my aan het leven: de uwe niet kunnende zyn, moet ik het afstaan. (*Hy werpt zich op de kniën.*) Ontfang myn vaarwel. (*Hy schreit.*) Ik vraag niets aan de gantsche natuur. . . Ik wil niets stervende medenemen dan de hoop door u betreurd te zyn. . . (*Hy luistert.*) Alles is stil, alles slaapt: ook ik wil insluimeren, om nooit weder te ontwaken.

*Hy laadt de pistool en brengt haar aan zyn
voorhoofd.*

82 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

VYFDE TOONEEL.

ROBERT, geknield, RAIMOND; DE GRAAF,
in den toren, ROVERS, slapende.

RAIMOND, met een kruik in de hand.

Daar staat het twaalfde uren in het naburig dorp: hy verwacht my zonder twyfel.

Hy klopt aan de poort van den toren.

DE GRAAF, met eene zwakke stem.

Wie klopt? Zyt gy het Raimond, myn mededogende weldoener?

ROBERT, stil.

Wat hoor ik! Naderen wy.

Hy nadert zacht by Raimond.

DE GRAAF.

Welhaast zal ik niets meer nodig hebben. Ach, Raimond! vermoei u niet: myn leden zyn verzwakt, myn kracht vernietigd. . . Ik voel dat de dood niet lang toeven zal om een einde aan myne elende te maken.

ROBERT, stil.

De dood!... Is het een offer der wetten, of van eenige wraak?

DE GRAAF.

Wat doet myn elendige zoon?

221

RAIMOND.

Uw zoon? . . . Helaas! . . . Maar luister. . . My dunkt gerucht te horen. . . Ik bedroog my. . . Deze woestyn is verschriklyk. Vaar wel, goede gryzaart! . . . Ga in uw gevangenis. . . zo men u 'er nog vermoedde, uw leven was in een oogenblik gedaan. . . . Vaar wel. . . Daar boven is uw redder. . . uw wreker. . . Ô Affchuwlyke zoon.

*Hy wil heen gaan.*ROBERT, *met eene verschriklyke stem.*

Blyf staan!

RAIMOND, *ontfeld.*

Ach, God!

ROBERT.

Blyf staan! Wie zyt gy? Wat doet gy? Spreek!

RAIMOND, *nog meer ontroerd, stil.*

Alle ysfelykheden op ééns!

ROBERT.

Antwoord, zeg ik u, of gy zyt des doods!

RAIMOND.

Ach! ik ben een arme inwooner van een dorp, achter deze bergen.

ROBERT.

Welk een geheim van onrechtvaardigheid is dit? Ik wil het kennen. . . Wie is in dezen toren?

84 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

RAIMOND.

Helaas! een ongelukkige, veroordeeld om van hong-
ger te sterven, en dien ik uit mededogen voed, in de
stilte van de nacht.

ROBERT, *verrukt*.

Gy voedt hem! . . . een' ongelukkigen! (*Hy neemt
hem by de hand.*) Ach! weldadig sterveling! vrees niets;
gy hebt geen beter vriend dan my. . . Maar hy is gevan-
gen: men moet zyn boeijens breken. (*Hy neemt zyne
werktuigen.*) Werktuigen van schrik! komt voor de eer-
stemaal my te hulp, ik bestem u tot een edel gebruik.

*Hy overweldigt de poort van den toren, waaruit
de graaf zwak en ontdaan ten voerschyne komt.*

RAIMOND, *stil*.

ô Maurits! uw misdryf wordt ontdekt.

DE GRAAF.

Ach! wie gy zyt, heb medelyden met een' ongeluk-
kigen gryzaard.

ROBERT *wykt van schrik te rug*.

God! . . . de stem myns vaders!

*Hy beschouwt hem onbeweeglyk van verwondering,
en nadert hem langzaam.*

DE GRAAF, *geknield*.

Ik dank u, ô Hemel! het oogenblik myner verlos-
sing is gekomen!

EQ

ROBERT, *hem verwilderd beschouwende.*

Geest van den ouden Moldar! welk een hellsche magt ontruikt u aan den boezem des grafs! . . . Keert gy van het verblyf der dooden weder, om myne twyfelingen over de toekomst te verdryven, en my nu hier het raadsel der eeuwigheid op te losen? . . . Spreek! ik ben alle vrees te boven.

DE GRAAF.

Ik ben geen geest: ik adem, ik leef; maar myn leven is eene aanéénfchakeling van ysfelykheden en rampen.

ROBERT.

En uwe openbaare begrafenis? . . .

DE GRAAF.

Een gedaantelooze stof wierdt in het graf myner vaderen gezet, terwyl ik, in dit onderaardsch hol, afgesneden van de levenden, my met myne traanen drenkte, en my tegen den Hemel beklagde, over myn ongeluk van nog te bestaan.

ROBERT, *stil.*

Hoe! 'er is een God. . . en altoos lydt de deugd!... altoos zegepraalt de boosheid! . . .

DE GRAAF.

Ach! wat is deze lucht zuiver! . . . Hoe verfrist zy myne zinnen! (*Hy zet zich aan den voet van een boom.*) Ziedaar, sedert vyf jaaren, de eerste maal dat het my geoorlofd is den hemel te beschouwen.

86 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ROBERT, *hem altoos met een treurige verwondering beschouwende.*

ô Wreedheid! ô Barbaarschheid!

DE GRAAF.

Ach! zo gy een mensch zyt, zo gy een menschelyk hart in uw' boezem draagt, vraag my dan geen verhaal myner rampen: het zou u uws gelyken doen vervloeken.

ROBERT, *met afschrik.*

Ga, ik ken dit addergeflacht te wel.

DE GRAAF.

Ik heb myne elende verdiend. Ik heb den éénigen myner zoonen, die myn' ouderdom vertroosten moest, verbannen, ontferd, vervolgd. . . ô Robert! Robert!

Hy schreit.

ROBERT, *stil.*

Ik durf hem niet te voet vallen! (*Overluid.*) Maar wie is het monster, dat u deze straf deedt lyden? Spreek! ik wil my in zyn bloed baden.

DE GRAAF, *schreiende.*

Ach! vervloek hem niet. . . Maar oordeel over myne kwellingen! . . . Hy, die 'er de oorzaak van is, is myn zoon. . . myn eigen zoon!

ROBERT, *verstomd.*

Uw zoon? . . . Uw eigen zoon? Eeuwige rechtvaardigheid! . . . (*Woedende.*) Het is genoeg. Wel aan! (*Hy brandt een pistool los, en roept:*) Ontwaakt!

De

De graaf bezwynt op den schoot van de pistool.

DE ROVERS ontwaken en schieten toe.

Hei! . . Holla! . . . holla! . . . Wat is het?

ROBERT, *in een verschriklyke ontroering.*

Hoe! dit verschriklyk verhaal heeft u den slaap niet belet? uw hairen niet te berge doen ryzen? . . . Komt allen, ziet dezen gryzaard, en fiddert. (*Met eene geweldige stem.*) Het eeuwig bevel is overtreden! . . . De menschheid heeft haare rechten verloren! . . . De natuur heeft haare banden verbroken! . . . De zoon heeft zyn' vader vermoord! . . .

DE ROVERS, *met verwondering.*

• Wat zegt de kapitein?

ROBERT *vervolgt.*

Vermoord! . . . Deze uitdrukking is te zacht. In deze woestyn. . . In den grond van dezen toren. . . . ten prooije aan alle kwellingen des levens. . . aan den dood! Een zoon heeft dien gryzaard doen opsluiten. . . en...
• waartoe het te verbergen. . . Vrinden! deze gryzaard is myn vader.

Hy valt afgemat op zyne kniën.

DE ROVERS.

Zyn vader! hoe! zyn vader!

RAIMOND, *stil.*

• God! het is Robert! welk een nieuws voor Sofia!

Hy vertrekt.

32 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ZESDE TOONEEL.

DE VORIGEN, behalven RAIMOND.

WOLBACH.

Dat hy een woord spreke en ik breng het hoofd van zyn' vervolger voor zyne voeten.

FORBAN *nadert den graf met eerbied.*

Vader van myn' kapitein! (*Hy trekt zyn' dolk.*) Deze dolk is voortaan toegewyd aan uwe wraak.

ALLE DE ROVERS.

Wraak! wraak!

ROBERT *staat éénsklaps op, werpt zich tusſchen hen, en roept met eene verſchriklyke ſtem:*

Ja, wraak! . . . Hoor my, ontzaglyke God! God, wreker der misdaden! ik hef hier myne bloedige handen tot u op; ik zweer by de ſtilte en de duisternis, die ons omringt, by het geſtarnte dat boven onze hoofden flikkert, de zon niet weder te zullen aanschouwen, vóór ik dezen afſchuwelyken vadermoorder het licht benomen heb! (*Tegen de rovers, met een verheven gevoel.*) En gy, ontdekt uwe hoofden, knielt in het ſtof. (*Zy vallen op hunne kniën.*) Aanbidt de onverwinyke hand, die uwe zending getuigt, en uwe beſtemmingen veradelt. Neen, gy zyt geen ſtruirovers meer: gy draagt het zwaard der Hemelfche wraak in uwe hand; gy zyt de engelen des dood

doods geworden, de ontzaglyke uitvoerers van den wil des Eeuwigen. Staat op. Deze dag heiligt u.

De rovers staan op.

WOLBACH.

Beveel. Wat moet ik doen?

ROBERT.

Nader; raak de witte haren aan, die dit eerwaardig voorhoofd bedekken. (*Hy leidt hem naar den graaf, doet hem zyne haren aanraken, en zegt met kracht:*) Ga nu myn' vader wreken.

WOLBACH, *schielyk.*

Waar? Wanneer? Hoe? Spreek: ik ben gereed-

ROBERT.

Neem twintig mannen, en vlieg naar het kasteel van Moldar. . . Dat men Maurits vatte en hem hier brengen. . . Het is op deze plaats dat hy veroordeeld moet worden. . . Dat hy al zyne misdaaden zie, (*Op den graaf wyzende.*) dat hy beve, en dat hy sterfe! . . . Vlieg heen: ik tel de oogenblikken.

Zy vertrekken in menigte, vóórgegaan van Wolbach.

Alle de anderen voegen zich in het verschiets.

50 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

ZEVENDE TOONEEL.

DE GRAAF, bezweken, ROBERT; ROVERS,
in het verschiet.

ROBERT, *bewogen, met de oogen op den graaf
gevestigd, na eene lange stilte.*

Die barbaar! . . . Zie dit uitgeput ligchaam! . . . Een wilde zou zyn' ouderdom ontzien hebben en zyn zoon vermoordt hem! . . . Welk eene zachtheid in zyne trekken, dit is de sluimering des doods! (*Met smart tegen een' rover.*) Hy schynt zyne weldaaden te overdenken, of de gelukkigen te tellen, die hy gemaakt heeft. . . — Ach! waarom durf ik hem niet myn' vader noemen! . . . Dat ik voor 't minst zyne kniën omhelze. . . (*Aan zyne voeten.*) Dat ik een oogenblik het genoegen make zyn zoon te zyn. . . Ik ben met hem alleen. . . (*Na eenig bedenken.*) Zo ik zyn' zegen kon verwerven. . . (*Bewogen.*) De zegen eens vaders, zegt men, is nimmer zonder groote kracht.

Hy omvat zyne kniën zonder 'er om te denken.

DE GRAAF, *verschrikt.*

Vreemdeling! . . . Wat doet gy? Wat wilt gy?

ROBERT.

Ik heb de grendels uwer gevangenis verbroken, ik heb u de vryheid gegeven. . . Weiger my geen gunst.

DE

DE GRAAF.

Spreek. Wat eischt gy?

ROBERT, *bewogen.*

Uw' zegen. . . Myn vader!

DE GRAAF.

En gy hebt hem verdiend. (*Hy legt hem de hand op het hoofd.*) Wees rechtvaardig en weldadig, en gy zult gelukkig zyn. . . — Dat ik ook niet myne zoonen kan zegenen! . . . Ach! Maurits. . .

Hy schreit.

ROBERT.

Hoe! gy beschreit hem! . . . Uw' moordenaar! . . .
Aan den voet van dezen toren! . .

DE GRAAF, *met smart.*

Ik heb zyn' broeder vervolgd. . . O Ongelukkige vader! ik leef, en myn Robert is niet meer!

ROBERT.

Uw Robert? . . . Hy leeft!

DE GRAAF.

Hoe! wat zegt gy?

ACT.

92 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

AGTSTE TOONEEL.

DE GRAAF, ROBERT; RAIMOND, SOFIA,
ROVERS, *in het verschiet*, DE BOER, *zyne*
VROUW en KIND, *dragende een verlichte*
lantaarn; BOEREN, *gewapend met stokken,*
anderen met brandende fakkels.

SOFIA.

Het is dan hier, Raimond! dat gy my gezegd hebt hem te zoeken. . . Hoe! hy zou leven! . . . en het is myn Robert! . . . (*Zy nadert vóór op het tooneel.*) Wat zie ik! . . . Ach, myn oom! . . . Ach, Robert! . . .

Zy valt voor de voeten van den graaf.

ROBERT.

Sofia!

DE GRAAF.

.Myn dochter! . . . Sofia! wat zegt gy?.. Waar toch is myn zoon?

SOFIA, *gillende.*

Hy is het! . . . Het is Robert! . . . Daar is hy!

DE GRAAF.

Sofia! . . . Robert! . . . Waar zyt gy? . . .

ROBERT.

Beiden in uwe armen!

DE GRAAF.

Myn kinderen! . . . Myn kinderen!

SOFIA.

SOFIA.

Ach! myn oom! . . . Myn Robert! . . . Myn minnaar! . . . Myn echtgenoot! . .

Zy wil hem omhelzen.

ROBERT, deinst te rug.

Uw echtgenoot! . . . Hy! Robert! . . . (*De struikrovers komen op het tooneel.*) God! daar zyn zy! (*Hy wendt de oogen af.*) Neen, ik heb geen moeds genoeg om het bloed van myn' broeder te storten.

Hy leunt tegen een' boom.

N E G E N D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, WOLBACH, aan het hoofd
van eenige rovers.

WOLBACH.

Kapitein! wy hebben uw bevelen gevolgd; maar het was te laat: hy heeft zich-zelfen recht gedaan. Naauwelyks hadt hy ons vernomen, en van waar wy kwamen, of hy heeft zich van een' toren in de Mein gestort.

*Alle de rovers schikken zich treurig aan weêrs-
kanten van het tooneel.*

DE GRAAF.

Wat hoor ik!.. Myn zoon.. myn zoon is dood!

ROBERT, stil.

En, dank zy den Hemel! myn handen zyn onschuldig!

DE

94 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

DE GRAAF.

Maurits is dood, en ik heb hem niet kunnen vergeven!

SOFIA.

Gy bekomt Robert weder, en Sofia met hem.

DE GRAAF.

Gy zyt het dan, gy alleen, die myne oogen zult sluiten. — Nader, myn zoon! . . . Ziedaar Sofia, uwe echtgenoot.

ROBERT.

Myne echtgenoot! . . . Ach! zo gy wist. . .

SOFIA, *schielijk*.

Ja, ik ben het: gy hebt het beloofd in tegenwoordigheid des Hemels. . . Niets kan onze banden meer breken. . . Uw hart behoort my. . . my alleen.

ROBERT.

Hoe! Het hart van een' struikrover!

SOFIA.

De liefde zal het zuiveren.

ROBERT.

Ga! myn hoofd is op prys gesteld: waar vlugt ik, waar berg ik my!

SOFIA.

In de diepte van een woestyn. . . by my.

DE BOER.

By ons.

ROBERT.

Ach! Sofia! zou het mogelyk zyn! . . .

Zy willen elkander in de armen vallen.

FORBAN, *treedt uit het gelid, en stelt zyn
sabel tusfchen Sofia en Robert.*

Hou op, kapitein! Hebt gy niet honderdmaal gezworen ons getrouw te blyven? zyn uwe eeden van minder kracht dan de traanen eener vrouw?

ROBERT.

Hy heeft gelyk. . . God! God! . . .

WOLBACH.

Heugen u de gevaaren niet meer, die wy getrotseerd, de elende, die wy om u geleden hebben? Is dit het loon van onze verknochtheid?

ROBERT.

Ach, Sofia! . . . Ach, myn vader.

FORBAN.

Waar zyn de zo stoute ontwerpen, de zo verheven oogmerken, waarmede gy onze eerezucht vleide, gebleven. Hebt gy de diensten van Razman, Roller, en zo veele anderen, die zich voor u opgeofferd hebben, vergeten? . . . Hunne schimmen moeten verontwaardigd zyn van uwe zwakheid. Wy waren straks vry: verre van u over te leveren, verachtten wy den dood om

96 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;

u te verdedigen. Thans wilt gy ons verlaten, om aan de voeten eener vrouw te gaan zuchten!

ROBERT.

Ô Helfche kwellingen!

*Alle de rovers morren; verscheiden naderen en
rukken hunne klederen open.*

WOLBACH, op een' vasten toon.

Zie deze wonden. . . Beschouw deze lidtekenen:

FORBAN.

Uw leven, uw perfoon, alles behoort ons: ons bloed deedt ons deze rechten verkrygen, en het is het uwe dat ze zal doen gelden.

ROBERT, ontsteld.

Het is gedaan! . . het is gedaan! . . . Ik moet 'er niet meer aan denken. . . Ik heb tot haar willen wederkeren, tot de vrede, tot het geluk, en de Hemel verzet 'er zich tegen. . . Ruk deze vrouw uit myne oogen.

SOFIA.

En gy zyt het die zulks beveelt! . . . Wreede! ontruk my het leven. (Zy valt voor zyne voeten.) Stoot toe, ik zal myn lot zegenen. Gy verwydert u? (Tegen de rovers.) Wel nu, gy, gewoon aan moord, weest menschliever dan hy: doodt my uit medelyden. . . Gy zwýgt ook? . . . Barbaaren! gy laat het leven niet dan aan ongelukkigen!

WOL.

WOLBACH *haalt een pistool uit zyn' gordel.*

Robert! ik zal u van haar ontslaan.

ROBERT, *verwilderd, in de uiterste wanhoop.*

Wolbach! hou op... Neen, het is aan my, my te ontslaan van den last des levens, dien ik niet langer dragen kan. — ô Sofia van Northal! ik bezweer u voor den ouderdom myns vaders te zorgen: vertroost hem in zo veel verliezen; ik verbied u die te vermeederen met my in het graf te volgen.

Hy trekt zyn' dolk en wil zich doorsleken.

FORBAN *grypt zyn' arm, en roept:*

Gy, Robert! een laagheid!...

SOFIA.

Rechtvaardige hemel!

DE GRAAF.

Ach! myn zoon!

DE BOER.

Myn meester!

Het kind verbergt zich van schrik.

WOLBACH.

Kapitein!

ROBERT *stoot allen wanhopig te rug.*

Ik ken u niet meer. Laat my een einde aan myne rampen maken.

Hy worstelt onder hunne handen.

G

L A A T.

98 ROBERT, OF DE STRUIKROVERS;
L A A T S T E T O O N E E L.

DE VORIGEN, ROSINSKY.

ROSINSKY, *toefchietende.*

Zy zyn geëindigd. Herken, in Rosinsky, uw' bloed-
vrind, den zoon van den graaf van Berthold.

DE GRAAF.

Wat zegt hy van Berthold?

ROBERT *met ontroering.*

Gy de zoon van Berthold?

ROSINSKY, *zeer fchielyk.*

Myn vader heeft het bericht, door u gezonden, den
keizer overhandigd. Het verhaal van uwe aanslagen hadt
hem vergramd; maar uw eerbied voor den ongelukkiger,
uwe edelmoedigheid, uw grootheid van ziel, die u doot
bewonderen tot in uwe uiterftens, hebben de hoop aan
uw geflacht wedergegeven. Sedert een maand getuige
van uwe verheven daaden, heb ik gefchreven: uwe
rampen hebben den vorst bewogen, onze wenfchen zyn
vervuld, en ziedaar uw pardon.

Hy geeft hem een papier.

ROBERT, *met verrukking.*

Myn pardon!... Ach, myn vader!... myn pardon!...
(*Droevig.*) en dat myner makkers?...

ROSINSKY.

Is ook toegeftaan, zo zy zweren den ftaat onder u te
dienen, als een vrykorps van ligte troepen.

R C.

ROBERT.

Ik sta voor hen in. . .

ALLE DE ROVERS.

Wy zweren het!

ROSINSKY.

6 Robert! de keizer, getroffen door uwe wroegingen, wil door zyne rechtvaardigheid alle de misbruiken herstellen, die gy door het geweld strafte. (*Tegen de rovers*) Hy wil u uwe misdaden vergeven, en zich door zyne deugden onderscheiden.

ROBERT, opgetogen.

Wel nu, Forban! Wolbach! en gy allen, myne vrienden, die in myne tegenspoeden gedeeld hebt! komt, deelt in myn geluk. Wyden wy voortaan aan de verdediging van het vaderland, en der wetten, die men zal hervormen, den moed, dien wy aanwendden om dezen te wreken wanneer men ze schondt; en indien ooit. . . indien in den rang, waarin het lot uw' Robert herstelt, myn mond of myn hand een geweldige daad gebodt, (*Hy geeft zyn' dolk aan Forban*) neem dit staal, stoot toe: dat myn doodvonnis, op myn borst gehecht, deze verschrikkelyke woorden de meinedigers toevoere: „Robert, die de misdaden strafte, is zelf een verrader „aan zyne eeden geworden. Deze dolk heeft zyn „gen verkort.” — En gy, myn waarde Berthold! braave en edelmoedige vriend! kom, deel de vruchten uwer weldaaden met my.

E I N D E.

X